KAIKKIEN MAITTEN TYÖNRAATAJAT YHTEISRINTAMAAN! — TYÖLÄISTEN JA TALONPOIKAIN KÄSIIN HALLITUSVALTA!

Työväen vapautus tapahtuu vain sen itsensä kautta!

VAPAUS

Vain järjestyneenä joukkona voi työväenluokka voittaa!

No. 46 — 1925 Federated Pressin jäsen. Lauantaina huhtik. 18 p. — Sat., April 18th, 1925 IX Vuosik. — Vol. IX

Bulgarian kuningas vaarassa

Kommunisteja syytetään

Sofia. — Kuningas Borisin ajaessa autolla eräästä lähikaupungista Sofiaa kohden alettiin yhtäkkiä hänen vaunuunsa ampua sellaisella kohdalla, missä tie kulki kapean, syvän leikkauksen kautta. Auton ajuri haavottui vaikeasti ja kuninkaan seuralaisista kaksi ammuttiin kuoliaaksi: nuori luonnontutkija Iltcheff ja kenraali Georgieff, joka oli ollut johtavia miehiä Stambuliskin hallituksen kukistamisessa v. 1923. Kuningas ei haavottunut, vaikka muuan luoti oli hipassut hänen viiksiään, siepaten niistä palan pois. Ampujia oli kuusi miestä, jotka heti pakenivat jäljettömiin. Niitä ei tunnettu, eikä tiedetä, keitä he olivat, mutta kaikki sanomalehdet suurilla otsikoilla julistavat ne — kommunisteiksi!

Kun auton ajuri oli ammuttu, tarttui kuningas itse ohjauspyörään ja yritti kääntää auton takaisin, mutta paikka oli siihen liian ahdas. Silloin kuningas ja hänen seuralaisensa hyppäsivät ulos vaunusta ja alkoivat ampua vastaan, jolloin hyökkääjät pakenivat.

Vähää ennen tälle paikalle tuloa oli kuninkaan auto sivuuttanut ison matkustaja-auton, joka kuletti Sofiaan menevän postin. Kuningas erään ajutanttinsa kanssa juoksi takaisin, pysäytti sen ja lähetti sen täyttä vauhtia lähimmälle sotilasasemalle. Sieltä läksi sotaväkeä etsimään tuota sissijoukkoa, mutta vielä ei ole tullut tietoa sen kiinnisaamisesta.

Kun kuninkaan matkat oli tarkoin pidetty salassa, luullaan koko tapauksen olleen vain rosvousyritys, sillä tuo matkustaja-auto olisi ollut rosvoille hyvä saalis, ja he lienevät luulleet kuninkaan autoa siksi. Bulgariassa liikkuu sekä kotimaisia että makedonialaisia rosvojoukkoja, ja sitäpaitsi toimii siellä anarkisti- ja fascistisakkeja, jotka milloin murhaavat ministerejä, milloin kommunistiedustajia, milloin asettelevat pommeja kuningasta varten, milloin häntä niillä heittelevät, niin että noiden ampujain leimaaminen kommunisteiksi on toistaiseksi ihan perusteetonta arvelua. "Kommunistivaaran" nimessä on kuitenkin Bulgarian hallitus saanut liittoutuneilta valloilta luvan lisätä sotaväkeään 3,000 miehellä yli rauhansopimuksessa määrätyn rajan. Sillä kommunistimetsästys on niille kaikille mieluista työtä.

Kiinan sotaherrat jakavat saaliin

Lontoo. — Diplomaattisten tietojen mukaan ovat vuosikausia keskenään tapelleet kenraalit Wupeifu ja Tsangtsolin tehneet sovinnon seuraavilla perusteilla:

Tsang myöntää, että Kiinaa ei käy hallitseminen Mantsuriasta, jos hän haluaa olla, ja että presidenttinä ei voi olla aivan oppimaton mies, niinkuin hän on. Sentähden on Wupeifu tuleva Kiinan presidentiksi.

Wu puolestaan myöntää, että hallitus tarvitsee sotavoimia, ja kun Wulla ei niitä ole, on Tsangin annettava armeijansa hänen käytettäväkseen. Näin voisi Kiinassa tulla rauha, kun nuo kaksi pahinta rappelupukaria sopivat saaliinjaosta — jos nim. tuosta sovinnosta totta tulee.

Leipzigin "tseka"-juttu

Berliini. — Leigzigin jutun jatketussa käsittelyssä valtion syyttäjä esitti käsialantuntijain lausunnon siitä, olivatko eräät tutkintotuomarin hallussa olevat asiapaperit syytetyn Venäjän alamaisen Goblevskin (jonka nimi toisinaan on ilmoitettu Skoblevskiksi) käsialaa, niinkuin niiden väitettiin olevan. Asiantuntijain lausunnon mukaan ei ollut pienintäkään syytä otaksua, että nuo asiakirjat olisivat syytetyn kirjottamat. Siinäkin siis uusi todistus koko jutun päättömästä ja provokatoorisesta luonteesta. Kohta tämän jälkeen valtionsyyttäjä aikkien hämmästykseksi ehdotti, että yleisöltä kiellettäisiin pääsy jutun käsittelyä kuuntelemaan — kun alkanevat noskien typeryydet hintäkin hävettää?

Puolustusasianajajat mitä voimakkaimmasti vastustivat moista salamyhkäisyyttä. Oikeuden välipäätöksestä ei meillä vielä ole tietoa. Mikään erikoinen julkisuuden ystävä ei noskelais-"oikeus" ei näy olevan, päättäen samaan aikaan sattuneesta toisesta seikasta.

Englannin Työväenpuolueen hallitusto oli pyytänyt Leipzigin oikeuden suostumusta saadakseen lähettää englantilaisen asianajajan puolueen edustajaksi seuraamaan vantuja kommunisteja vastaan vireillä olevaa oikeusjuttua. Samalla ydettiin oikeuden lykkäämään päätöksen teko jutussa vähän tuonnemmaksi, jotta englantilaisella asianajajalla olisi tilaisuutta tutustua jutussa syntyneihin asiakirjoihin. Oikeus on tämän pyynnön hyljännyt, vaikka pyynnön tekijät ovat noskien omia puoluetovereita!

TYTTÖ HUKKUNUT

North Bay, Ont. — Temagamin järveen on hukkunut seutukunnalla hyvin tunnetun perheen jäsen, neiti Mary Turner. Veljensä ja erään matkaoppaan kanssa he olivat jäitse menossa Bear Islandista Temagamiin. Heillä oli mukana koirarajakko postin kuljettamista varten. Luullaan tytön istuneen reessä ja kun koirat rekineen putosivat jään läpi, meni hänkin mukana. Veli ja opas vaivoin pääsivät avannosta kestävälle jäälle, mutta eivät saaneet tyttöä pelastetuksi. Hänen ruumiinsa löydettiin muutamia tunteja myöhemmin.

Ramsay MacDonald lähentelee ylimystöä

Lontoo. — Riippumattoman Työväenpuolueen kokouksessa Gloucesterissa arvosteltiin ankarasti ja sangen katkerasti hänen ja hänen ministeristönsä toimintaa sillä ajalla, kun he olivat hallituksessa. MacDonald vastasi arvosteluihin niin ilkeän ivallisella ja ylimielisellä tavalla, että näyttää yhä varmemmalta hänen aikovan tehdä selvän eron kiusallisista vasemmistolaisista "kannattajistaan". Hän luottaa siihen, että Riippumaton Työväenpuolue ei edusta maan koko työväenliikettä, vaikka se onkin Työväenpuolueen parlamenttiryhmän takana olevana tärkeimpänä käyttövoimana.

MacDonaldin mielessä näyttää kytevän uudenlaisen poliittisen ryhmityksen aikaansaaminen, maltillisella ohjelmalla, jolle voisi toivoa liberaalipuolueen radikaalisemman aineksen kannatusta. Sellaisen tuuman hartaimpia suosijoita ovat J. H. Thomas ja J. R. Clynes, jotka molemmat olivat ministereinä tuossa surkeankuuluisassa työväenhallituksessa ja joiden sosialismi aina on ollut mahdollisimman lievää laatua.

MacDonaldin hallituksen viroissa palvelivat myös semmoiset ylimysvesat kuin loordit Thomson ja Arnold, jotka kammoavat äärimmäistä glasgowilaista työväenpolitiikkaa, mutta luultavasti rupeaisivat MacDonaldin politiikan kannattajiksi, jos sillä keinoin olisi toivoa korkeihin asemiin pääsemisestä.

Paitsi liberaaleista, on MacDonaldilla mahdollisuutta taitavalla menettelyllä saada kannatusta nuoremmilta konservatiivipuolueenkin parlamenttijäseniltä, ne kun jo ovat alkaneet osottaa "vilpitöntä myötätuntoisuutta" Englannin teollisuusväestön "oikeutetuille" pyyteille.

Näin kaunistellen esitetään Ramsay MacDonaldin seuraava petturuuden aste porvarillisissa lehdissä. Suoremmin sanoen hän vain aikoo jatkaa samaan suuntaan kuin on tähänkin saakka toiminut: ylenkatsoa työväen vaatimukset, mielistelläkseen porvaristoa ja ylläpitääkseen heidän riistojärjestelmäänsä.

PÄÄSIÄISKEMUJEN UHRI

Cobalt, Ont. — Hollinger kaivoksen läheltä Timminsissä löydettiin puolalaisen Annie Sunuck nimisen, noin 32 vuoden ikäisen, naimisissa olevan naisen ruumis. Poliisi on pidättänyt Pete Stepanchuk nimisen puolalaisen miehen, jonka seurassa vainaja viimeksi oli nähty. Mainitut henkilöt olivat olleet juopottelevan joukon mukana Schumachersissa. Osa kemuissa olleista oli palannut autolla Timminsiin, mutta ajurin kanssa oli tullut kinaa. Naisen ja Stepanchukin sanotaan silloin poistuneen autosta. Mihin he sitte joutuivat, ei vielä ole saatu selville.

Venäjän talonpojille luvattu myönnytyksiä

Moskova. — Porvarillisen uutistoimiston lähettämän tiedotuksen mukaan on Venäjän kommunistipuolueen puheenjohtaja Stalin luvannut talonpoikain maakuntaedustajain kokouksessa, että talonpojille tullaan tekemään useita samansuuntaisia myönnytyksiä kuin mitä äskettäin ilmotettiin tehdyn yksityisliikkeen harjottajille.

Tuossa talonpoikain edustajien kokouksessa tuotiin esiin, että talonpojat eivät halunneet kylvää viljaa enempää kuin omiksi tarpeikseen eikä parantaa viljelyksiään, jos heille ei vakuuteta hallinto-oikeutta maahan pitkäksi ajaksi. Stalin valtuutti edustajat vihjaamaan kuntiin tiedon, että talonpojille tullaan myöntämään hallinto-oikeus maihinsa kahdenkymmenen, ehkä neljänkymmenen vuoden ajaksi. Hän viittasi siihenkin mahdollisuuteen, että maat voitanee palauttaa täydelleen yksityisomistuksen kannalle.

Talonpoikain edustajien kysymykseen, kuinka hän voi semmoista luvata, mikä on vastoin Neuvostoliiton perustuslakia, vastasi Stalin: "Me olemme laatineet perustuslain. Me voimme sen muuttaakin."

Stalin myös lupasi talonpojille lisätyn edustusoikeuden ja oikeuden päästä osallisiksi hallituksen johtoon. Nyt on talonpojilla oikeus valita yksi edustaja jokaista 40,000 asukasta kohden, kun kaupunkilaistyöväellä on oikeus valita yksi edustaja joka 25,000 kohden. Nykyään talonpojat eivät ole vaalikelpoisia muihin virkoihin kuin kaupunkilaiskomiteoihin. He vaativat yhtäläistä edustusoikeutta kuin kaupunkilaisillakin on ja vaalikelpoisuutta korkeimpiin toimeenpaneviin komiteoihin. Stalin valtuutti edustajat ilmottamaan talonpojille, että nämä vaaliuudistukset tullaan toimeenpanemaan.

"Köyhälistön diktatuuria" siis näildään jo voitavan lieventää.

Joku aika takaperin oli talonpojille annettu lupaus, että heidän viljasatoon ei hallitus enää tule pakkoluovuttamaan.

OMITUINEN VAHINGONLAUKAUS

Cobalt, Ont. — 8 vuotias Wm. Smith sai surmansa nukkuessaan kotonaan veljensä Fredin vieressä. Pojat nukkuivat yläkerrassa. Kolmas veli, aikuinen mies, oli makuuhuoneen alla olevassa keittiössä ottamassa patruunaa pois luodikostaan, kun pyssy sattuikin laukeamaan. Luoti puhkasi välikaton ja tunkeutui matrassin läpi nukkuvan pojan olkapään ja niskan kautta aivoihin. Poika kuoli muutaman minuutin kuluttua. Vieressä nukkuva Fred ei edes herännyt, ennenkuin toiset perheenjäsenet hänet herättivät.

Oikeusjuttu Eteenpäin-lehteä vastaan alkaa ensi tiistaina

Worcester, Mass. — Ensi tiistaina, huhtikuun 21 päivä alkaa Bostonin federaalioikeudessa pastori Lillbackan, Brooklynista, lehtemme vastaan viime syksynä nostama 50,000 dollarin kunnianloukkausjuttu, jonka hän nosti sillä syystä, että lehdessämme julaistussa eräässä alakertakirjoituksessa on muka loukattu hänen kunniaansa.

Kantajan lakimiehenä tulee toimimaan James Hoy, Bostonista, Eteenpäin lakimiehinä toimivat Marvin Taylor ja John Meagher, Worcesterista.

Eteenpäin taholta tullaan esittämään suuri määrä todistajia ja valallisia todistuksia.

Juttu, joka on kiinnittänyt heti alunperin suurta huomiota ei ainoastaan lehtemme lukijain vaan laajoissa piireissä Amerikan suomalaisten keskuudessa, tulee ilmeisesti kestämään viikon päivät.

Eteenpäin tulee antamaan jatkuvasti tietoja lukijakunnalleen jutun kehitysvaiheista. — Eteenpäin.

AMSTERDAMIN HERRAT TAPPELEVAT YHTEISRINTAMAA VASTAAN

Lontoo. — Venäläisten ja brittiläisten ammattiyhdistysten edustajain neuvottelukokous ei ole saanut Amsterdamin kansainvälistä ammatillista liittoa hyväksymään venäläisten ammattiyhdistysten liittymistä siihen. Brittiläisten ja venäläisten ammatillisten liikkeiden kesken saatiin aikaan sopimus läheisemmästä yhteistoiminnasta, mutta Amsterdamin kansainvälisen suhteen ei nähtävästi ole mihinkään tuloksiin päästy, koska on päätetty edelleen jatkaa taistelua Amsterdamin paappoja neuvottelemaan Venäjän ammattijärjestöjen pääsemisestä heidän kansainväliseen järjestönsä vapaasti ja ilman ehtoja.

Suurmurhaaja Haarmann telotettu giljotiinilla

Hannover, Saksa. — Kun vankilan pihamaalle syrjäiseen paikkaan rakennetun giljotiinin luona oli toimitettu kaikki viralliset muodollisuudet, tuotiin kopistaan telotuspaikalle käsiraudoissa suurmurhaaja Fritz Haarmann, joka on tunnustanut itsensä syylliseksi 26 miehen ja pojan murhaan. Katsellessaan paikalla olleita tuomareita ja virallisia todistajia, muutteli peto rauhattomasti jalkojaan sekä räpsytti silmiään, mutta ei muuten näyttänyt liikutetulta. Äänettömänä kuunteli hän yleisen syyttäjän lukemaa tuomiota, ja tuomarien sopimusta sen täytäntöön panemisesta. Vasta sitten kuin giljotiinin edessä ollut verho temmattiin syrjään, näytti hän käsittävän vaanivan kuoleman läheisyyden, ja näytti vähän aikaa olevan halvaantuneessa tilassa. Mutta kuoleman kellon soidessa sai hän kylmäverisyytensä takasin, muutamalla sanalla tunnusti syyllisyytensä ja sanoi olevansa valmis kuolemaan: "Olen syyllinen, hyvät herrat. Mutta tahdon kuolla kuten mies, niin katkeraa kuin se onkin." Jonkun sekunnin kuluttua giljotiinin terä teki tehtävänsä.

MIELIVIKAINEN YRITTI RYÖSTÄÄ PANKIN

Saskatoon, Sask. — Täkäläiseen Commerce pankin pääkonttoriin tuli nuori mies, joka haulikolla uhaten pakotti henkilökunnan nostamaan kätensä ylös ja sitte meni pankin kassaholviin, mutta siellä hänet saatiin vangituksi. Useita laukauksia ammuttiin tässä metakassa, vaan kehenkään ei sattunut. Rosvouksen yrittäjä tunnettiin 20 vuotiaaksi John Lugos nimiseksi nuorukaiseksi, joka nähtävästi on mielenvikainen.

KANAT ILMAISIVAT VIINATEHTAAN

Pembroke, Ont. — Päihtyneet kanat johdattivat viranomaiset Alex. Dupuisin talossa olevaan viinakeittimöön. Ihmisiä oli kokoontunut katsomaan hoipertevia kanoja, jotka koettivat nokkia jyviä; varsinkin lapsia huvitti kanojen kummallinen käytös. Saapui siihen sitte poliisikin, joka paikkoja tutkiessaan ensin löysi mäskivaraston ja sitte käynnissä olevan viinatehtaan. Dupuis sai sakkoa $200.

Nova Scotian lakko

Lakko ei ole ollut sataprosenttinen.

Glace Bay, N. S. — McLachlanin lehti huomauttaa, että St. Lawrence virta muutamain päivien kuluttua vapautuu jäistä, jolloin kivihiiltä pitäisi ruveta lähettämään Montrealiin. Jos tämä seikka ei kiirehdi Bescoa pikaiseen sovintoon, saavat miehet olla varmoja siitä, että yhtiö on päättänyt jäädä odottamaan, kunnes nälkä tekee tehtävänsä, maksoi mitä maksoi. Siinä tapauksessa täytyy lakkolaisten ottaa käytäntöön joitakin toisia menettelytapoja kuin mitä he tähän saakka ovat käyttäneet.

Bescolla on joukko pikkuvirkailijoitaan käyttämässä pumppuja ja lämmittämässä höyrykattiloita. Enin osa niistä olisi mielissään, jos saisivat sanoa, että he eivät lakkovartijain takia päässeet työhön. Mitä hyödyttää puhua sadan prosentin lakosta, kun jokainen tietää, että Bescolla on työssä kunnossapitomiehistöä aivan tarpeeksi? Bescolle on näytettävä, miltä se tuntuu, kun kaivoksilla vallitsee täydellinen haudan hiljaisuus.

Kaivosmiehet eivät voi päästä voitolle tuhannessa vuodessa, jos heillä ei ole muuta kuin avustusannokset millä taistella Bescon miljoonia vastaan. Voittoon on yksi ainoa tie, ja se on ottaa pois jok'ikinen mies kaivoksilta ja siten saattaa Bescon omaisuudet vaaraan.

Lunenburgin edustaja William Duff, antoi kaivosmiehille sopivan viittauksen, kun hän parlamentissa sanoi, että McLurg ja hänen kaltaisensa miehet olisi potkittava pois Cape Bretonista. Koko Bescon nylkyrisakki ja sen puolesta valehtelevat politikoitsijat, semmoiset kuin Duff, ovat ajettavat tiehensä. Suora toiminta saa aikaan yhdessä päivässä enemmän kuin kerjuu ja rukoileminen vuodessa. Edullista ratkaisua ei miesten pidä toivoakaan saavuttavansa aina huutamalla nälkäänsä. Sillä huudolla vain tunnustetaan Bescolle, kuinka mainiosti sen monivuotinen nälkiinnyttämispolitiikka on onnistunut. Nälkä on Bescon päävaltti, se tiedetään ilman siitä huutamatta. Aina on parempi tapella kuin kerjätä.

Lopuksi McLachlan kehottaa kaikkien paikallisunioitten virkailijain, niinkuin entisissä lakoissa on ollut tapana, joka aamu kokoontumaan keskustellakseen lakkotilanteesta. Siten saadaan selville, missä on heikot kohdat, ja voidaan yhteisin voimin ryhtyä niitä korjaamaan. Näiden yhteisten kokousten avulla työläisjoukot tulevat aikanaan tietämään, millä kannalla asiat ovat ja mitä milloinkin tapahtuu. Syvien rivien keskuudesta se on taistelutarmo saatavissa, eikä mistään muualta, ja ainoastaan tuollaisten yleisten kokousten kautta syvät rivit voivat ilmaista tahtonsa. Tähän asti lakkolaisten mieliala on ollut erinomainen. Syvien rivien täydellinen solidaarisuus on sekottanut Bescon laskelmat. Kun samalla solidaarisuudella käydään hyökkäävään toimintaan, on mahdollisuus voittaa, ja pian.

Avustustyö nielee suuret varat.

Mitä kauemmin työtaistelua kestää, sitä pitemmäksi venyvät leipälinjat. Yksin Glace Baysaa jaettiin yhtenä päivänä ruokatarpeita (useista lajeista kai sentään viikon annokset?) 4,000 dollarin arvosta. Avustuksen tarpeessa oli 1,944 perhettä. Nuoria miehiä on sadottain lähtenyt Yhdysvaltoihin.

Vaikka työt pian alkaisivatkin, ovat monet perheet siinä asemassa, että eivät kuukausmääriin kykene pääsemään jaloilleen: puuttuu pito- ja vuodevaatteita, jalkineita ja yksinkertaisimpiakin huonekaluja. Kaikki mitä on kellekään kelpaavata ollut, on täytynyt vaihtaa ruokatarpeisiin.

Neuvotteluissa ollaan.

Halifax, N. S. — Neuvotteluja on pidetty jo pari päivää, mutta pienintäkään vihjausta ei ole annettu siitä, mihin suuntaan neuvottelut näyttävät käyvän. Hallituksen puolesta on neuvotteluissa saapuvilla, paitsi pääministeri Armstrong, myös kaivosministeri Chisholm. Bescoa edustaa McLurg, kansainvälistä kaivosmiesliittoa Lewis. Mutta siitä eivät porvarilliset lehdet hiisku mitään, ottavatko piirin tp. komitean edustajat McLeod ja McKay myös osaa neuvotteluihin, vaikka he sitä varten menivät Lewisin mukana Halifaxiin.

Ruotsin työtaistelun päättyminen

Tukholma. — Äsken sovittua työtaistelua Ruotsissa ei voida pitää muuna kuin työläisten tappiona. Hyväksytty sopimusehdotus — mutta ennenkaikkea porvarislehdistön tyytyväisyys — on tästä suurimmalta osalta todistuksena. Joka taholla ovat työläiset elämän kallistumisesta huolimatta tehneet suuria myönnytyksiä. Huonoimmin palkatut työläisryhmät ovat kokonaan alistetut työnantajain armoille. Missä ei työläisten nälkäpalkkoja ole pysytetty "status quossa", on heille ylennetty palkkoja vain silmänlumeeksi; sana "ylentäminen" on tässä kuitenkin vain sanaleikki, kun otetaan lukuun, että indeksi on huomattavasti kohonnut edellisen työsopimuksen hyväksymisen jälkeen.

Ammattijärjestön puheenjohtaja on selittänyt olevansa tyytyväinen saavutettuun tulokseen. Tämä on itsestään selvää. Sillä tahollahan on vain pyritty rauhaan porvarien kanssa eikä työläisten voittoon. "Työväenhallituksen" äänenkannattaja on täynnä riemua saavutetusta sopimuksesta ja Höglundin lehti määkii yhdessä äänilajissa eräiden porvarilehtien kera. Lehti on muuten ollut koko lakon ajan vasemmistotyöläisiä vastaan.

Mutta vastuu tappiosta? Se on niiden, jotka ovat estäneet työläiset taistelusta, reformististen ammattiyhdistysjohtajain, jotka työläisten taistelumielialasta huolimatta eivät tahtoneet tehokasta yhteenottoa työnostajain kanssa ja jotka neuvotteluissaan välityskomissionin kanssa — minkä jäseniksi "työväenhallitus" kutsui tietysti vain porvareja! — ovat pettäneet työläisten edut. Että tappio on johtajain eikä työläisten aikaansaannos, näkyy siitäkin, että hyväksytty sopimusehdotus on suurin piirtein sama, minkä välityskomissioni esitti jo maalisk. 2 pnä, mutta minkä työläiset äänestyksellä hylkäsivät.

Ammatillisen johdon raskaaksi rikkomukseksi jää myös, ettei se pitänyt huolta työläisten yhtenäisestä esiintymisestä, vaan päinvastoin eristi ryhmät toisistaan. Välityskomissionin oli tällöin helppo ratkaista ensin vähemmän pulmalliset työriidat ja niissä tehtyjen sopimusten avulla nujertaa muiden työläisryhmäin vastarinta.

Ammatillisten johtajain ansiota ei liioin ole, etteivät eräät työläisryhmät ole antaneet kokonaan peräksi. Niinpä johtuu hiilityöläisten ja sähkötyöläisten saavuttamat suhteelliset voitot yksinomaan siitä, että he kävivät taisteluaan johtajien tahtoa vastaan. Ei liioin voida kieltää, etteikö taistelumieliala, joka sai ilmaisunsa suurlakkovaatimuksessa, ollut omiaan tekemään porvarileiriä levottomaksi ja myötävaikuttanut siihen, että työläisiä ei uskallettu yrittää nujertaa ilman muuta.

Tilanne olisi epäilemättä ollut aivan toinen, jos ammattijärjestön johto olisi, nojautuen työläisten taistelutahtoon, ottanut johtaakseen taistelua ja selittänyt, että jos sulku astuu voimaan, julistavat työläiset suurlakon. Ensimäisenä seurauksena tästä olisi ollut, että entisestäänkin hajanainen työnantajarintama olisi mennyt pirstaleiksi, ja työläisten vaatimuksille olisi osoitettu suurempaa huomiota. Kunnioitus, jota työnantajat ovat osoittaneet niiden ryhmän vaatimuksia kohtaan, jotka ovat nousseet taisteluun etujensa puolesta ja jotka ovat käyneet tätä taistelua jopa yli vuodenkin, on selvä todistus siitä, että vain taistelu saattaa työläisten taholta johtaa voittoon.

Sanalla sanoen, on Ruotsin päättyneessä työtaistelussa reformistiset työväenjohtajat (kapitalisteja mainitsematta) saaneet voiton, mutta ammatillinen liike, työläiset, kärsineet tappion. Tämä on tehdyn sopimuksen luonteenomaisin piirre. Sen vuoksi onkin ruotsalaisilla työläisillä syytä huolestuneena kysyä: mitä tämän jälkeen? Sillä tapahtuma tulee epäilemättä herättämään syvän tyytymättömyyden laineen. Monet tulevat järkeilemään näinikään: Mitä maksaa vaivaa kuulua ammattiyhdistyksiin, kun emme niiden kautta voi puolustaa etujamme? Mutta tällainen mieliala ei tietenkään saa voittaa ylivoimaista jalansijaa. Sillä ammattiyhdistysten harvenemisesta ja heikkenemisestä hyötyvät vain työnantajat, ja tähänhän ne juuri offensiivillaan osaltaan pyrkiväkin. Vain yhtenäinen ja iskupätevä ammatillinen liike saattaa valvoa työläisten etuja — siinä tämän tappion opetus. Mutta sittepä on työläisten pidettävä huolta, että tulee luoduksi ammatillinen liike, jota ei halvaa luutuneet johtajat, vaan joka on valmis tekemään kaikkensa lyödäkseen takaisin herrain hyökkäykset ja taistellakseen työläisten oikeutetut vaatimukset voittoon.

Tämä ei tietenkään koske yksinomaan Ruotsia, vaan myös kaikkia muita maita.

Totuuden mykistäminen Ruotsin ammatillisessa liikkeessä.

Kuten muualla, on Ruotsinkin ammatillisessa liikkeessä luokkataistelun vaatijat joutuneet reformististen kellokkaiden silmätikuiksi, jotka häiritsevät heidän tyhjyyden rauhaansa. Lisäksi ovat porvarilehdet pyytämistään pyytäneet sosialidemokraatteja raivaamaan ammattiyhdistyksistä kaikki vasemmistolaiset. Tämän johdosta ovat sosialidemokraattiset lehdet viime aikoina alkaneet sisältää kirjoituksia, joista näkyy, että reformistit ovat valmiita tässä suhteessa noudattamaan omaa sisäistä "ääntään" ja ystäväinsä porvarien kehoitusta. Niinpä kirjoittaa sosialidemokraattinen "Nya Norrland", että päättyneen sulkutaistelun jälkeen jää "tehtäväksi härkäkommunistien vaikutuksen poistaminen ammattiyhdistysliikkeestä. Tässä suhteessa **tarvitaan läheistä yhteistoimintaa sosialidemokraattien ja Höglund-kommunistien kanssa**, jotka sulkutilanteessa ovat esiintyneet viisaina ja vastuunalaisina työläisinä."

Mitä kommunistien eroittamiseen ammatillisen liikkeen johtoasemista tulee, merkitsee se näiden eroittamista koko ammatillisesta liikkeestä, t.s. ammatillisen liikkeen hajoittamista, mutta yhteisrintaman luomista reformistien, "kommunisti" Höglundin ja täysporvarien kanssa.

Kansasin sovinto-oikeuslaki kumottu

Washington. — Yhdysvaltain korkein oikeus on yksimielisesti julistanut perustuslakivastaiseksi Kansasin lainlaatijakunnan säätämän pakollisen sovinto-oikeuden, sen nojalla, että se loukkaa niin työnteettäjän kuin tekijänkin perustuslaissa vakuutettuja oikeuksia. Kansasin lainlaatijakunnalla ei ollut valtaa pakottaa työnantajaa, vaikka hänen liikkeensä koskisi yleisön etuakin, harjottamaan liikettä, tuottipa se voittoa taikka tappiota, eikä Kansasin lainlaatijakunnalla myöskään ollut valtaa pakottaa työläistä jollekulle työnantajalle työskentelemään, jos hän halusi etsiä muualta työtä.

Nyt siis on tehty mitättömäksi se "laki", jonka halveksimisesta ja rikkomisesta Kansasin taisteluhaluisten kaivosmiesten sisukas johtaja Alexander Howat istui vankilassa. Tuota tilaisuutta sitte John L. Lewis käytti Howatin erottamiseen järjestöstä ja koko Kansasin piirin kaivosmiesjärjestön hajottamiseen.

Painleve yrittää muodostaa ministeristöä

Pariisi. — Sosialistit eivät suostuneet menemään Briandin ministeristöön, vieläpä kieltäytyivät sitä kannattamastakin. Radikaalit ja radikaalisosialistit, jotka tahtoivat pysyä yhteisrintamassa sosialistien kanssa, samalla lopuksi kielsivät Briandilta kannatuksensa. Siten Briand, joka kuitenkin on vasemmistomiehiä olevinaan, olisi joutunut kokonaan oikeistolaisista, Poincaren natsionalisteista, riippuvaiseksi. Sellaiseen asemaan niinkin kokenut politikoitsija kuin Briand ei antautunut, joten hän ilmotti presidentille ei voivansa ministeristöä muodostaa.

Presidentti Doumergue on nyt uudestaan kääntynyt Painleveen, edustajakamarin puheenjohtajaan, pyynnöllä että hän vielä koettaisi saada ministeristöä muodostetuksi. Hänellä on edessään sama vaikeus kuin oli Herriotillakin: vastakkaiset enemmistöt kamarissa ja senaatissa. Saadakseen sosialistien kannatuksen, hänen täytyisi kamarin vasemmistolaiselle enemmistölle antaa lupauksia, joita senaatin natsionalistinen enemmistö kauhistuu.

Jos Painleve ei saa ministeristöä muodostetuksi, yrittänee Briand uudestaan. Ellei hän nytkään onnistu, koetettanee jotakin vielä enemmän oikealle kallistuvaa miestä tai toimitetaan uudet vaalit.

Missään tapauksessa ei kenenkään muodostama ministeristö näissä oloissa voi tulla pitkäaikaiseksi. Natsionalistien ja vasemmistolaisten on yleisissä vaaleissa vielä kerran saatava koetella voimiaan.

SIELLÄKIN "KUNINKAAN MIES"

Bryssel. — Belgian kuningas Albert on antanut sikäläisen sos.dem. puolueen johtajalle Emile Vanderveldelle toimeksi ministeristön muodostamisen. On se raukka kokenutkin vallanpitäjiä mielistellä.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., joka tiistai, torstai ja lauantai.

Toimittajat:
A. B. MÄKELÄ. ARVO VAARA.

VAPAUS (Liberty)

The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Tuesday, Thursday and Saturday.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

General advertising rates 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

ILMOITUSHINNAT VAPAUDESSA:

Naimailmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa.
Avioliittoonmenoilmotukset 50c palstatuuma.
Nimenmuutosilmotukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa.
Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa.
Avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa.
Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, $50c lisämaksu kiitoslauseelta tai muistovärssyltä.
Halutaantiedot ja osoteilmotukset 50c kerta, $1.00 kolmekertaa.
Tilapäisilmottajien ja ilmotusakenttuurien on, vaadittaessa, lähetettävä ilmotushinta etukäteen.

TILAUSHINNAT:

Canadaan yksi vk. $4.00, puoli vk. $2.25, kolme kk. $1.50 ja yksi kk. 75c.
Yhdysvaltoihin ja Suomeen, yksi vk. $5.50, puoli vk. $3.00 ja kolme kk. $1.75.
Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamiesten joilla on takaukset.

Saksan sosialidemokraattien terrorijärjestö paljastettu

Tuonnottain kerrottiin Moskovassa vangitun kolme saksalaista fascistiylioppilasta, joiden oli onnistunut kommunisteiksi tekeytymällä luikerrella Neuvosto-Venäjälle, ja jotka oli lähetetty murhaamaan Stalin, Sinovjev y. m. venäläisiä työväenjohtajia. Vaikka he ovat aikeensa tunnustaneet sekä myöntäneet olevansa saksalaisen fascistimurhaajakeskuksen «Konsulin» jäseniä ja matkustaneensa sen asioilla, ovat Saksan sos.demokraatit kaikesta huolimatta asettuneet heitä puolustamaan ja hurjasti rähisseet Neuvostohallitukselle siitä, ettei se ole laskenut noita kallispäitä vapauteen. Samaten on Vorwärts, saksalaisen sos-demokratian nimessä ennemmin puolustanut Horthyn unkarilaisia murhaaja-upseereja ja venäläisiä vastavallankumouksellisia salamurhaajia. Eikä ihme: Saksan sos.demokratia on jo kauan — sodasta alkain — ollut liitossa vastavallankumouksen kanssa, sen palveluksessa. Ebertin ja Auerin oikeusjutut antoivat siitä enemmän kuin kylliksi todistuksia.

Mutta nyt on Berliinissä ilmestyvä toverilehti Rote Fahne saanut käsiinsä vielä kaunopuheisempia todistuskappaleita. Ne ovat erään terroristijärjestön asiapapereita, jonka järjestön Saksan sos.dem. puolue perusti v. 1918 Ebert-Sheidemann-Nosken hallituksen pelastamiseksi vallankumoukselta. Rote Fahne kirjottaa:

Aniharvat tiennevät, että sos.dem. puolue se kaikkein ensimäiseksi Saksassa perusti terroristisia ryhmiä. Tietenkään ne eivät palvelleet vallankumousta, vaan vastavallankumousta. Siksipä ne säilyvätkin kaikelta viranomaisten sekaantumiselta, vaikka niiden tunnolla on sarja mitä pahimpia rikoksia.

Sos.dem. terroriryhmä kuului alaosastona melkoisen tiukasti järjestettyyn sotilasjärjestöön, johon ainoastaan puoluejäsenet saivat kuulua. Tammikuun päivinä v. 1919 sillä oli päämajansa valtiopäivärakennuksessa ja sen nimenä oli: «Sos.dem. puolueen apupalvelus-osasto 14». Sen tehtävänä oli «apuharvennus» eli, kuten asiapapereissa sanotaan, «valtiollisesti epäiltävän henkilöitten vaarattomaksi tekeminen». Osastoon kuului noin 14 asiamiestä ja näiden lisäksi tarpeellinen määrä vartija- ja nuuskijaväkeä. Yhdeksällä terroriryhmän miehellä oli «erikoisvaltuudet» — minkä luontoiset, selviää siitä, että ryhmä tämäntästä tarvitsi vuokrata toimistolleen huoneustoa niin suojatussa paikassa, ettei sinne «kuka tahansa päässyt kurkistelemaan». Valtiopäivärakennuksessa ei ollut kyllin turvallista. Täydellinen vaitiolo oli välttämätön — ja syystä.

Suoranaisia valtakirjoja viranomaisilta ei sos.dem. terroriryhmällä luonnollisesti ollut, mutta se oli olemassa puoluejohdon tieten ja toimeenpani sen määräyksestä laittomia vangitsemisia, laittomia kotietsintöjä ja mielivaltaisia takavarikoimisia. Olihan kysymyksessä kumouksellisten työläisten murskaaminen: niitä oli yötä päivää jahdattava, jotta kaikki säännöllinen vallankumouksellinen järjestämistyö kävisi mahdottomaksi.

Miten terroriryhmä rahastettiin? — Berliinin suurporvaristo oli sos.dem puoluehallinnolle antanut useampia satojatuhansia markkoja vallankumouksen kukistamista varten, ja nuo rahat melkein yksinomaan käytettiin sos.dem. terroriryhmän rahastamiseen. Sen asiamiesten oli nyt kaikin keinoin osotettava olevansa sen rahan arvoiset.

Ensiksi urkittiin tietoon, missä vallankumouksellisten osoteluetteloita säilytettiin, otettiin ne takavarikkoon, ja sitte noiden osotteiden mukaan alettiin spartakuslaisten johtajien hurja ajometsästys. Nykyään sos.dem. puolueeseen kuuluva *Paul Levi* hämmästynee kuullessaan, että hänen vangitsemisensa tammikuussa 1919 oli sos.dem. terroriryhmän ensimäisiä urostöitä. Ehkäpä hän muistaa, kuinka likeltä piti, ettei häntä silloin salamurhattu. Ainoastaan sattuma pelasti hänet siltä veriseltä kohtalolta, jonka uhreiksi Karl Liebknecht ja Rosa Luxemburg muutamia päiviä myöhemmin joutuivat.

Viimemainittujen kahden vallankumouksellisen murhaa tosin eivät sos.dem terrorin asiamiehet omin käsin tehneet, mutta Saksan sos.demokratian «apupalvelus» se nuuski tietoon heidän piilopaikkansa ja *saattoi heidät Eden-hotelliin murhaajain käsiin.*

LIEBKNECHTIN JA LUXEMBURGIN MURHA SOS.-DEMOKRAATTIEN TYÖTÄ

Syvimpänä syynä siihen, ettei murhaajia saatettu rangaistukseen, oli sos.dem. terroriryhmän osallisuus tähän mitä häpeällisimpään rikokseen. Pantiin vain toimeen oikeusilveily, jossa murhaajat vapautettiin edesvastuusta. Yhdelle heistä, joka pakoalla olisi joutunut tuomittavaksi vähäiseen rangaistukseen, hankittiin *virallisesti väärennetty passi* ja annettiin hänen paeta ulkomaille. Mutta ne, joiden alkuunpanosta nuo murhat tehtiin ja joiden käsissä nyörit olivat, ne suojeltiin ilmitulemasta. Sos.dem. terroriryhmää ei sopinut tehdä joukkojen silmissä vastuunalaiseksi tuosta rikoksesta, sentähden että porvaristo juuri sinä aikana tärkeämmin kuin koskaan *tarvitsi sos.dem. puolueen apua.*

Rote Fahnen hallussa on sos.dem. terroriryhmän toimintakertomus tammikuun päiviltä 1919 sekä eräitten sos.dem. terroriagenttien muistiinpanoja, joiden oikeaperäisyys on kiistämätön. Niissä kerrotaan agentti Kunbergin tammikuun 13 p., siis kaksi päivää ennen murhia, suorittaneen *erään tehtävän Liebknechtin suhteen*, Augsburginkadulla. Samoihin aikoihin ilmotettiin sos.dem. «apupalveluksen» toimistoon puhelimella, että eräs «rouva Ernst» halusi Palast-hotellissa neuvotella asiasta *Steglitz, Bismarckin katu 75*. Tämä neuvottelu ei voinut koskea ketään muuta kuin Liebknechtiä, jonka asunto silloin oli mainitulla osotteella tarkotetussa paikassa. Tuo neuvottelu on varmasti myös tapahtunut, sillä terroriryhmän toimintakertomuksen 20:ssä kohdassa nimenomaan mainitaan, että ryhmä suoritti «tehtävän Ernst, Palast-hotelli». Tuo «rouva Ernst» (varmaankin vain jonkun urkkijan salanimi) ilmotti Karl Liebknechtin ja Rosa Luxemburgin olinpaikan sos.dem. terroriryhmälle. Sillä eräs merkintä «apupalveluksen» papereissa kuuluu: «*Ernst, Mannheiminkatu 53, vangitaan nään vuoksi kello 3, perheen luottamuksen saavuttamiseksi*».

Tuo tiedotus saapui tammikuun 15 p. puhelimitse sos.dem. terroriryhmälle valtiopäivärakennukseen. Samana iltana vangittiin Mannheiminkadulla 53 Karl Liebknecht ja Rosa Luxemburg, siirrettiin Eden-hotelliin ja siellä sitte murhattiin. Minkäänlaista vangitsemiskäskyä ei ollut. Sos.dem. terroriryhmä oli vapaaehtoisesti ja omin päinsä ryhtynyt tähän ajometsästykseen, ja sentähden *sen kannettavaksi lankeaa koko vastuunalaisuus vainotoiminnasta verisestä tuloksesta: Liebknechtin ja Luxemburgin murhista.*

Mielenkiintoista on tietää, että samoina päivinä, kun sos.dem. terroriryhmä sai ensimäisen ilmotuksen urkkijaltaan «rouva Ernstiltä», oli eräässä porvarillisessa iltalehdessä luettavana, että «nyt käydään kaikella tarmolla käsiksi liikkeen johtajiin». Ja Vorwärts, sos.demokraattien pää-äänenkannattaja, joka oli läheisessä yhteydessä puolueen terroriryhmään, oli hyvin varmojen tietojensa perusteella vielä selväsanaisempi. Se kirjotti tammikuun 14 p. 1919:

«*Peljättäviltä mahtavat nämä raamatun sanat kaikua heidän* (Liebknechtin ja Luxemburgin) *korvissaan: Kulkuri ja pakenevainen pitää sinun oleman maan päällä!*»

Tammikuun 15 p:n iltana oli teko jo suoritettu. Vorwärts saattoi riemuita. Tammik. 16 p:n aamulla se yksin kaikista Berliinin lehdistä tiesi kertoa, että Karl Liebknecht — Luxemburgin nimeä ei vielä mainittu — oli edellisenä iltana vangittu ja viety Eden-hotelliin. Sos.dem. terroriryhmän johtaja oli jo murhattukin, mutta sitä se ei katsonut sopivaksi ilmaista. Rikoksen korkeille aiheuttajille oli annettava aikaa lakaista umpeen jälkensä. Sos.dem. terroristit varsin hyvin tiesivät, mitä oli tapahtunut. Puhelimitse saapui heille seuraavat tiedotukset:

«*Weiss ilmottaa Eden-hotellista: Luxemburg tapettu pyssynperällä*».
«*Bing ilmottaa surmatun käsipommilla*».
«*Luxemburgin ruumis heitetty Spree-jokeen*».
«*Sanomalehdille annetaan väärät tiedot*».

Ahkerimmin kaikista levitti Vorwärts vääriä tietoja. Sen täytyi suojella murhaajia, sen täytyi sotkea pois rikos, peittääkseen sos.dem. terroriryhmän osallisuus siihen — tuon ryhmän, jonka toiminnan ja menettelytavan lehti täydellisesti hyväksyi. Tosiasiana pysyy kuitenkin, että katalin rikos mitä koskaan on Saksassa tehty, oli sos.dem. salaisen järjestön työtä, terroriryhmän, joka toimi [illegible] rahoilla, johtajien riistämänä [illegible] miehet Saksan työväenliikkeeltä; uhreiksi joutuivat Karl Liebknecht ja Rosa Luxemburg.

Myöhemmin jatkoi porvaristo sos.demokratian alottamaa uraa perustamalla uusia murhajärjestöjä: Rossbach, Konsul, Wiking ja muut salaseurat astuivat sos.dem. «apupalveluksen» jälkiä ja jatkoivat murhien tekoa. Mutta sos.demokratia teki aina. Se nimittäin hyväksyy terrorin ja kaikenlaiset «tsekat» — *jos ne työskentelevät vastavallankumouksen palveluksessa, porvariston rahoilla, ja murhaavat vallankumouksellisia johtohenkilöitä.*

Ranskalais-puolalainen sotapolitiikka Itämerellä

Puolan valmistelut suuren sotalaivastoaseman perustamiseksi Gdinaan sisältävät idun laajakantoiseen kansainväliseen kysymykseen, joka suoranaisesti koskee Neuvostoliittoa. Ulkomaisten lehtien selostuksen mukaan tulee Gdinaan sijotettavan, aikaa myöten 70,000 tonnin vetoiseksi aiotun, puolalaisen laivaston tehtävänä olemaan vesitien turvaaminen Ranskasta Puolaan siltä varalta, jos sota syttyisi Puolan ja Neuvostoliiton välillä. Jos sota syttyykin Puolan ja Saksan välillä, olisi tuon laivaston tehtävänä katkaista Saksan yhteys Itä-Preussin kanssa. Jos taas sota syttyisi molemmilla näillä rintamilla yht'aikaa, olisi sen tehtävänä estää Saksan laivaston yhteys neuvostolaivaston kanssa.

Puolan laivasto tulee rakennettavaksi ranskalaisella pääomalla, ja Ranska vaatii Gdinan sotalaivastoaseman, voidakseen Puolan avulla hoitaa Itämeren-politiikkaansa — vaatii sen korvaukseksi niistä myönnytyksistä, mitä se on tehnyt Englannin politiikan hyväksi Danzigin ja Memelin kysymyksissä.

Kurjuus valkoisessa Unkarissa

"Sveitsiläinen avustuskomitea unkarilaisia lapsia varten" on äskettäin antanut julkisuuteen kuvauksen valkoisen Unkarin nykyisistä olosuhteista. Tämä porvarien antama todistus verisen porvaridiktatuurin alaisena elävän Unkarin köyhälistön kurjuudesta, vahvistaa niitä tietoja, joita työväenlehdet eri maissa ovat saattaneet julkisuuteen Unkarin porvariston raakalaishallinnosta ja kyvyttömyydestä hankkia maan työväestölle edes välttämättömimpiä tarvikkeita.

Mainitun komitean jäsen, tunnettu porvarillinen "ihmisystävä" Kornel Tabori kirjoittaa köyhälistöluokkaan kuuluvien lasten kohtalosta m. m. seuraavaa:

Muuan parlamentin jäsen virkkoi äskettäin minulle, että nälänhätä Budapestissa hänen käsityksensä mukaan on huomattavasti vähenemässä ja että kun yksityiset edustajat työläismaailmasta julkisuudessa väittävät, että kurjuus viimeksikuluneiden neljän vuoden aikana on yhä vain lisääntynyt, tekevät he tämän väitteensä jossakin määrätyssä tarkoituksessa. Tämän vuoksi ja kun lisäksi porvarit, joiden puoleen avustuskomiteat keräystä varten ovat kääntyneet, ovat osoittautuneet aivan kylmiksi hätääkärsiviä kohtaan, mikä Taborin käsityksen mukaan johtuu siitä, etteivät he porvareina tunne köyhälistön hädänalaista asemaa, päätti Tabori kutsua edellämainitun porvarillisen parlamentinjäsenen itse paikan päälle tutustumaan kansan kurjuuteen.

He saapuivat erääseen esikaupungin vuokrakasarmiin, jossa 600 ihmistä asui 75 huoneessa, josta 11 oli ilman keittiötä. Paitsi talon vakinaisia vuokraalisia, oli lisäksi varattu makuupaikkoja 44 asukille. Kasarmin 62 vuokralaisesta oli vain 28:lla vakinaista työtä. Muilla ei ollut mitään työpaikkaa. Kellarikerroksessa sijaitsevat asuinhuoneet olivat kosteita kattoa myöten, kolme näistä lisäksi ilman ikkunoita. Erään asunnon viisi asukasta olivat kaikki keuhkotautisia. Tallissa, joka oli varustettu kahdelle hevoselle, asui 8 täysikasvuista ihmistä ja 14 lasta. Siinä ei ollut mitään tulisijaa ja lattiana oli poljettu maa. Parin kuukauden aikana oli tässä vuokrakasarmissa kaksi henkilöä tehnyt itsemurhan ja viisi nuorta tyttöä oli kadonnut jäljettömiin tuntemattomalla tavalla. Muuan 8-vuotias poika tuli kadulla yliajetuksi ja kuoli. Paitsi näitä, oli sanotun talon asukkaille saman ajan kuluessa sattunut 32 muuta onnettomuustapausta. Kuusi henkilöä oli tullut vangituksi. 30 lasta oli ilman takkia ja 18 ilman paitaa. Kymmenestä lapsesta vain kolmella oli jalkineet. Ainoastaan 25 asunnossa oli valaistus. 37 istuttiin illat pimeässä, tai vietettiin ne kapakassa. Vuodepeitteitä näki harvalla. Lapset kärsivät äärimmäistä ravinnon puutetta ja olivat hyvin surkastuneen näköisiä, niinpä 10-vuotiaat olivat kooltaan kuin 5-vuotiaat. Heidän äänensäkin oli muuttunut käheäksi. Kysyttäessä ilmoittivat lapset saaneensa ravinnokseen pitkän ajan ainoastaan hirssiveliä ja sitäkin vain kerran päivässä. — Lapset sairastivatkin kaikki riisitautia.

Tutkijat jatkoivat matkaansa. Eräässä toisessa vuokrakasarmissa asui huoneessa, joka oli pienempi kuin rautatievaunun osasto, 12 henkeä. Lapset makasivat lattialla yhteensullottuina kuin sillit, nälän näännyttäminä ja sellaisessa löyhkässä että pyörrytti. Muuan 11-henkinen perhe, joukossa 7 lasta, ei ollut syönyt lihaa koko kesänä. Perheenäiti kertoi, ettei hän ollut voinut kuuteen päivään antaa leipää lapsilleen. Perheestä oli ansiotyössä vain yksi tyttö. Perheenisä oli hukuttautunut pienimmän lapsensa kera.

Keskellä kaupunkia tapasivat tutkijat asuntoja, joissa sadottain oli nälän näännyttämiä lapsia. Eräässä vuokrakasarmissa otettiin tutkijat vastaan valitushuudoilla; muuan nuori nainen itki ja valitti asunnossaan. Kysyttäessä, mitä on tapahtunut, selitti hän, ettei heillä ole valoa. Keskellä yötä oli hän herännyt lapsensa itkuun. Kun hän sitten sai naapuriltaan kynttilän, huomasi hän sen valossa, että rotat olivat syöneet lapsen vasempaa kättä.

Kurjuudesta johtuu, että kuolevaisuus lasten keskuudessa on äärettömän suuri. Useimmat kuolemantapaukset aiheutuvat suolikatarrista ja synnynnäisestä heikkoudesta.

Kurjuus aiheuttaa myöskin tapainturmelusta lasten ja nuorison keskuudessa. V. 1919 käsiteltiin poliisilaitoksessa 4,696 lasten tekemää rikkomusta, mutta vuonna 1922 nousi luku 10,000.

Lapset eivät voi käydä koulua, kun ei heillä ole vaatteita ja jalkineita.

Tutkijat totesivat, että satamäärin keuhkotautisia asuu näissä täyteensullotuissa asunnoissa levittäjää teensullotuissa asunnoissa levittäen tartuntaa. Myöskin kaupungille kuuluvissa lastenkodeissa on tilanne hirvittävä. Tuhkarokkoepidemian aikana kuoli 64:stä sairaasta 60. Lastenkotien hoitajat valittivat, että sinne tuodut lapset ovat niin heikkoja, että kuolevat heti sinne tuotua, ennenkuin lääkäri ehtii heitä käsitellä. Useimmat äidit ovat niin alaravittuja että eivät voi imettää lapsiaan. Näistä Budapestin lapsista kuolee 70 a 80 pros.

Luotettavan selostuksen mukaan syntyy Budapestissa joka neljäs lapsi kuolleena.

Kumouksen kypsyttäminen Bulgariassa

Ruotsalainen työväenlehti kertoo: Zankovin hallitus, joka sosialidemokraattisten vallantavoittelijain alttiillä tuella nousi valtaan karttamatta mitään konnantyötä; jonka uhreina on sortunut 4 ministeriä, 16 valtiopäivämiestä, 12 pormestaria, 23 asianajajaa, yli 140 intellektuellia — kuten yksi hyvä, itse Vandervelde mieskohtaisesti totesi — ja yhteensä 18,000 työläistä ja talonpoikaa; joka laati lain "valtion suojeluksesta", jotta sen heitukat saivat vapaat kädet päivittäin tapahtuviin vallankumouksellisten murhiin, tämä samainen hallitus provosoi makedonialaiset viime syksynä taisteluun, missä kaatui satoja talonpoikaiskapinallisia, ja lähetti vihdoin ulkomaillekin salamurhaajansa, joiden käden kautta kaatuivat Raiko, Daskalov ja Tshanlev. Ja yhä edelleen kartuttaa tämä hallitus verisyyttään. Se mielii edelleen provosoida joukkoja ennenaikaiseen nousuun voidakseen lyödä nämä entistäkin hirvittävämmällä julmuudella ja siten varmentaakseen kapitalististen huijarien vallan vieläkin toistaiseksi.

Hallituksen riehunnan ohella hävittää maata taloudellinen kriisi ennentuntemattomassa määrässä. Verot ovat niin raskaat — sillä tihumiehet on hyvin palkattu — ettei kansa jaksa maksaa muuta kuin murto-osan niistä. Hallituksen on tarvinnut neljä kertaa lykätä veronkannon. Itse hallituslehti myönsi tammikuun alussa, että "säädetyt verot nousivat paljon yli kansan maksukyvyn". Mutta nyt koetetaan väkivaltaisilla keinoin periä verot. Mitä hävyttömimmällä keinolla, "tulevan hyvän sadon" varjolla on talonpojilta petkutettu vilja pilahinnalla ja myyty se ulkomaille. Mutta nyt on Bulgarian maanviljelys nälkäkatastrofissa, ja samat keinottelijat tuottavat ulkomailta takaisin viljaa, mistä kansan on maksettava moninkertainen hinta. Tämä huijaus tietysti tuottaa keinottelijoille satumaisia tuloja.

Leivänhinnan ohella nousevat myös muiden elintarpeiden hinnat. Talonpoikain vähentyneen ostokyvyn johdosta ei enää ole olemassa mitään normaalista vaihtoa maaseudun ja kaupunkien välillä. Kaupunkien keskiluokka, käsityöläiset, pikkukauppiaat — kaikki ovat turmion omia. Mutta myös suuremmat liike- ja kauppayritykset ovat menossa alaspäin. Vekseliprotestien lukumäärä oli v. 1922 noin 75,000, mutta viime vuonna 105 tuhatta! Monet suuret pankit ovat romahtaneet. Vain yhtiöt, jotka ovat ulkomaalaisten kapitalistien taikka joiden käytössä on ulkomaista kapitaalia ja jotka tuottavat vientiä varten, saattavat lyödä mynttiä Bulgarian kansan kurjuudesta.

Työttömyys on ääretön. 95,000 työläistä, näihin laskettuna 15,000 intellektuellia, on kokonaan leivättömänä. Virkamiehetkin, joiden palkka kohoo suunnilleen 15—17 dollariin kuukaudessa, näkevät nälkää. 15,000 virkamiestä on valmiina viskattavaksi kadulle. Hallitusmenot kasvavat joka vuosi. Budgetti on vuosista 1922—23, jolloin se oli 4,5 miljaardia levaa, kohonnut vv. 1924—25, 9 miljaardiin. Suurin osa siitä menee armeijaan, poliisien ja urkkijain hyväksi sekä lahjuksiin ulkomaisille lehdille. Äskettäin myönnettiin varsin suuri luotto poliisilaitoksen lujittamiseksi ja "ryövärijoukkojen" nujertamiseksi.

Tämä suunnaton taloudellinen horjunta on äärimmäisyyteen asti kärjistyttänyt luokkavastakohtia. Työväenluokka, talonpojat, intellektuellit, ja viime aikoina myös eräät kapitalistiset liikeyritykset on vedetty tähän kriisiin. Mutta eniten kohtaa kriisi talonpoikia ja työläisiä. Kurjistuminen ja vainot terästävät kuitenkin heidän tahtoaan keskinäisen raudankovan taistelun käymiseksi vallassaolevaa murhakoplaa vastaan. Keskinäisen taistelun tarve sai äskettäin ilmaisunsa myös talonpoikaisnuorison kongressissa. Tunnukset "Alas Zankovin ministeristö" ja "Eläköön työläisten ja talonpoikain hallitus!" saa yhä syvempää vastakaikua kautta maan. Työläisillä on talonpoikain tuki suorittaessaan toimintojaan kallista aikaa, työläis- ja talonpoikaisjärjestöjen kuristamista ja Balkanin taantumuksellista liittoa vastaan.

Bulgarian työläisten ja talonpoikain diktatuurin painajainen. Hallitus näkee varsin hyvin, että maan köyhtyminen ja terrori kaivaa hautaa itselleen hallitukselle. Aivan äskettäin on hallituksen murhakeskus surmauttanut kolme työväenjohtajaa, joista kaksi valtiopäivämiestä. Parlamentti teeskentelee suuttumusta, mutta äänestää tehostettujen kommunistilakien puolesta ja provosoi edelleen kuohuntaa lakkauttamalla työväen ja talonpoikain lehtiä, julistamalla sotatilan ja pystyttämällä kenttäoikeuksia. Juuri vallassaoleva pahantekijäkopla provosoi avoimesti uusia verisiä yhteentörmäyksiä Bulgariassa. Se pelaa korkeata peliä, ja jouduttaa vääryydenteolla lopullista tilintekoa.

Port Arthurin uutisia

Osuuskauppaa rakentamassa olemme olleet Port Arthurissa jo pitemmän aikaa, vaikkakin se on ollut perin hidasta ja joskus näyttänyt melkein kokonaan unohtuneeltakin. Mutta nyt näyttää tämä kysymys saavan taas terveemmän ja elinvoimaisemman luonteen, joka näyttää tempaavan mukaansa sellaisetkin jotka eivät ole vielä tähän asti koskaan suvainneet kuulla puhuttavankaan koko osuustoiminnallisesta, liikkeestä. Mistä tämä johtuu? Onko syynä se, että ei Port Arthurissa olisi kylliksi kauppiaita? Ei. Päinvastoin. Niitä on ja onkin aivan porvoonmitalla, ja aina vaan nousee kuin sieniä sateella, että ennenpitkää kai joka toinen mies toivoo olevansa itse "kauppias", jota puhuteltaissa "roskatyöläisen ja farmariukon" on muistettava siepata hattu kouraansa ja taivutettava selkänsä "yhdeksänkymmenen asteen kumarrukseen ja totuttaa korvansa kuulemaan kaikkia niitä solvauksia mitä tämä "yläluokka", kauppiassääty suvaitsee antaa. Onhan meillä niin "kauniit" muistot Suomen herra- kauppiaiden toiminnasta, joiden armoilla nyt on koko Suomen työtätekevä väestö, niin teollisuustyöläiset kuin maanviljelijätkin. Mistä ja millä tavalla nämä "herrat" on tämän kunnian ansainneet? Eikö se ole juuri "trokaus", yksityiskauppa, jota käydään mielivaltaisesti, vain saaliinhimossa, huolimatta edes mistään arvoteorioista tai tuotantokustannuksista.

He ovatkin ehdottomasti oikeassa. Jos kerta työtätekevä väestö ei halua hallita ja määrätä työnsä tuloksien arvoa ja jakoa, niin onkos ihme jos vaikka toinen tämän huolettoman tavaran korjaa ja käyttää hyväkseen? Meidän on turhaa käydä syyttämään heitä. Syy on meissä itsessämme. Miksi emme koskaan edes hiukkasen kiinnitä ajatuksiamme yhteiskunnallisen/ ajankulkuun ja sen johdantoon.

Olemmeko todellakin niin saamattomia että emme mitään voi toimia itsepuolustukseksi nykyistä riistojärjestelmää vastaan. Onko meidän yhä edelleenkin ryvettävä siinä eripuraisuuden liejussa johon meidät on riistäjäluokka kätyreineen sotkenut, ja yhä syvemmälle aina vaan tahtoo vajottaa. Emmekö jo uskalla vastata: Ei! Tuhat kertaa ei! Meidän on noustava, naisissa ja miehissä, otettava ihmisarvomme ja oikeutettu osamme, ilman toisilta sitä almuina pyytelemättä. Onhan meillä vielä oikeudellisiakin keinoja jokuisia, jos vaan ne käytämme yhteiskuntahyödyllisen työtätekevän luokan hyväksi. Yksi näistä on osuustoiminta jonka kautta voimme säilyttää työmme tuloksia joutumasta riistäjien saaliiksi. Ajatelkaas meidänkin suomalaisten tuhlaavaisuutta.

Esim. Port Arthurissa, meillä on täällä kymmenkunta suomalaista ruokatavarakauppaa ja rapiat päälle. Me maksaa nytkyttelemme näiden vuokrat, valot, verot, lämmöt ja yleensä kaikki kulutukset, jotka eräs asiaa tunteva sanoi tulevan tekemään noin parisenkymmentä dollaria päivää kohden itsekussakin liikkeessä. Sitten vielä jos otettaisiin huomioon puhdas liikevoitto tai palkat ja millä nimillä heitä sanottaneekin. Mutta ei suinkaan niitäkään sovi aivan huomioonottamatta jättää, ei ne niin mitättömän pienet ole, sillä noissa liikkeissä on keskimäärin kolme miestä kussakin.

Eikö heidän perheensä, asuntonsa ja yleensä kaikki ylöspitonsa yksinpä autonsakin ole riippuvaisia liikevoitosta, riistosta tai palkoista. Käytettäköön näistä oikea sananmuoto. Mutta kaikessa tapauksessa tulot täytyy johtua samasta, tarvikkeiden käsittelystä. Niin eikö tosiaan me ollakin kauhean tuhlaavaista väkeä, kun tällä tavalla käytämme [illegible] työllä ja vaivalla saatuja varojamme, jotavastoin meille hyvin riittäisi Port Arthurissa yksi kauppaliikehuoneisto, josta voisi palvella vielä ympäristönkin yleisöä ja varmaankin vielä tyydyttävämmin kuin nämä kymmenet nyt tekevät. Sillä eihän kukaan heihin voi luottaa, eikä ole luottamistakaan. Sillä jokaisen täytyy myöntää, että yhtään rehellistä itsenäistä kauppiasta ei ole olemassakaan. Kaikilla heillä on sama riistoperusta.

Tällä kysymyksellä olemme päättäneet lähestyä Port Arthurin ja ympäristön työläistovereita, että voisimmeko luottaa itseemme ja toisiimme senverran, että uskaltaisimme järjestää Port Arthuriin työväen osuuskaupan? Käsitämme niin että meidän ei enää tarvitse turhanaikaisia ennakkoluuloja etutilalle asettaa. Meillähän on itsellämme kaikki toiminta ja päätösvalta koko alkavan liikkeen yli, joten on jokaisen rehellisen työläisen velvollisuus toimia parhaan kykynsä mukaan yhteisen asiamme onnistumiseksi.

Osuuskaupan perustava kokous on P. Arthurin osaston haalilla 316 Bay St. sunnuntaina huhtikuun 26 p. alkaen klo 3 j.p.p.

Osuustoimintaa edistävä komitea.

Eri paikkakunnilta

CREIGHTON MINE, ONT.

Osastomme työkokouksessa t.k. 12 päivänä hyväksyttiin osastoomme jäseniksi täysillä jäsenoikeuksilla Martta Poutiainen ja Bruno Poutiainen. Täydet jäsenoikeudet myönnettiin Lauri Tileniukselle Suomesta lähetetyn lausunnon perusteella.

Nova Scotian lakkolaisten hyväksi kerätyillä listoilla saatiin seuraavat tulokset: lista no. 1 $42.20, no. 2 $21.55, yhteensä $63.75. Päätettiin lähettää tp. komitean kautta asianomaiselle avustuskomitealle.

Keskusteltiin keräyksen jatkamisesta Nova Scotian toverien hyväksi ja päätettiin painaa punaisia merkkejä suomen- ja englanninkielellä seuraavalla lauseella: "Auttakaa Nova Scotian mainareita". Merkkien hinnaksi määrättiin 25 senttiä ja niitä myymään valittiin Hilda Nyfors ja Ali Rauhala.

Luettiin K.-O. piiritoimikunnan lähettämä kirjelmä jossa kehoitettiin osastoamme ryhtymään pikaiseen ja tarmokkaaseen avunkeräykseen Nova Scotian lakkolaisten hyväksi ja samalla piiritoimikunta ehdottaa, että jokaisen työssä olevan osastomme jäsenen olisi luovutettava päiväpalkkansa heidän avustamisekseen. Kokous ei ainakaan tällä kertaa voinut ruveta toteuttamaan piiritoimikunnan ehdotusta, nim. päiväpalkan luovuttamista mainittuun tarkoitukseen, siitä syystä, kun osastomme on aikaisemmin koettanut parhaansa mukaan järjestää avunkeräystä tähän tarkoitukseen ja eteenkinpäin ollaan järjestetty hyvinkin tehokasta keräystä.

Suomessa ilmestyvän toverilehteen Työväenjärjestöjen Tiedonantajaan ilmoitettiin kerätyksi 56 nimeä, 25 senttiä nimi, yhteensä $14.00. Lähetetty asianomaiseen paikkaan.

Lehtiasiamiehen raportti maaliskuulta luettiin ja hyväksyttiin. Tehnyt liikettä $30.75.

"Tukkijoella" esitetään siis huomenna, sunnuntana kello 7.30 illalla. Enempää "puffausta" ei tämä näytelmä kaipaa siksi tunnettu se on jokaiselle, vaan on tärkeintä tietää milloin se esitetään. Ensin oli tarkoitus se esittää tänä iltana, mutta esteitä sattuu, että ei aina voikaan niin tehdä kuin ennen on päätetty. Niin kävi nytkin. Sama syy on, saan sanoo, meillä aina esteenä suurempien kappaleitten esittämisessä, että niitä ei voida lauantaina esittää. Syy on siinä kun useammat näyttelijöistämme työskentelevät kaivannossa vuorotyössä ja samoin melkoinen joukko harrasta katsojajoukkoamme työskentelee vuorotyöllä, etteivät ole kuin harvoin tilaisuudessa näkemään suurempien näytelmien esityksiä. Nämä syyt pakoittivat nytkin siirtämään Tukkijoen esityksen sunnuntai-illaksi. Toivottavasti esitysiltama on haalimme joka sopi täysi. Jo sillä osoittamme ja palkitsemme näyttelijöittenkin uhrautuvaisuuden näyttämötyössä, että seuraamme sitä työtä mitä he saavat aikaan vielä raskaan päivätyönsäkin jälkeen.

Liput etukäteen 40c, ovella 50c. Eetukäteen myy lippuja Fanny ja Hj. Länsi.

Ne naisjaostomme suuret kevätmyyjäiset ovat siis ensi torstaina t.k. 23 päivänä kello 8.30 illalla. Olen jo ennemmin maininnut että töitä on heillä valmiina, joten niistä on tarpeetonta enää mainita syystä, kun tätiväki on päättänyt panna ne oikein nähtäväksi edellisenä päivänä (keskiviikkona) [illegible]

5—7 illalla, silloin on jokaisella tilaisuus niihin jo etukäteen tutustua ja samalla tehdä ostosta mielikuvituksessaan seuraavaksi illaksi. Sinne mennään joukolla ja suurella joukolla ja yksikään ei tule katumaan joka sieltä itselleen jotakin huutaa, ne kun tulevat kaikki myytäväksi huutokaupalla. Vielä kästkivät huomauttamaan, että ravintolassa tulee olemaan "keekiä" kahvin kanssa ja oikein oman kutoisia. — Juhani.

WABOS, ONT.

Sekavat käsitteet, ja niille vähän selvitystä. Industrialistin t.k. 4 p:ssa tehdään Wabosista uutiskirjoituksessa kerrassaan naurettavasti selvää siitä, että kuinka me farmarit täällä olemme suurelta osalta I. W. W:n kannattajia ja teorioidaan, että me kaikki täällä voisimme kuulua jäsenenä I. W. W. liittoon. Molemmat näistä edellä mainituista asioista ovat kerrassaan lapsellisia, mutta ei liene vahingoksi vaikka vähän tarkastellaan, että kuinka sekavat ovat käsitteet paikkakuntamme kirjeenvaihtajalla.

Ensiksikin se, että mistä täällä voisi päättää, että onko enemmistö tämän kylän farmareista I. W. W:n kannattajia. Ei mistään. Täällä ei kuulu I. W. W. liitoton yhtään farmaria. Yksikään tämän kylän farmareista ei ole sen kannattaja, muuten kuin sanoillaan. Teot ovat toiset. Industrialistin tilaajia täällä on farmareista joitakin. Sallittakoon minun sanoa, että kirjeenvaihtajalle ei ole selvillä mikä on I. W. W. liitto. Hän ei vielä käsitä, että siihen ei voida järjestää farmareita, jotka kesän viljelevät maataan ja talven ovat urakoitsijoina, kuten tälläkin on ne I. W. W:n teoreettiset kannattajat, jotka ovat muka olevinaan I. W. W:n kannattajia. I. W. W:n esipuheen alussa määritellään selvästi taistelu työtätekevän ja työnantajaluokan välillä ja se kuuluu seuraavasti:

"Työväenluokalla ja työnantajaluokalla ei ole mitään yhteistä. Mitään rauhaa ei voi olla niinkauan, kuin nälkää ja puutetta on olemassa miljoonilla työläisillä ja niillä harvoilla, jotka muodostavat työnantajain luokan, ovat kaikki elämän hyvyydet.

"Näiden kahden luokan välillä täytyy taistelun jatkua niin kauan, kunnes maailman työläiset järjestyvät luokkana, ottavat haltuunsa maan ja tuotantokoneiston ja poistavat palkkajärjestelmän."

Lukekaa tuo uudelleen. Ajatelkaa mistä on puhe silloin kun puhutaan järjestäytymisestä teollisuudessa. Teollisuusunioon järjestyvät työläiset aina ovat sen teollisuuden työläisiä mihin milloinkin työvoimansa myynnin perusteella kuuluvat. Ei ole mahdollista että henkilö, joka on työnantajana kuten esim. kämpän "runnari", että hän voisi kuulua työläistensä kanssa samaan unioon. Olisipa mukavaa että tutkittaisiin näitä asioita tarkemmin ennenkuin tehdään harhapäätöksiä. Ne ovat vastoin I. W. W:n periaatteita ja menettelytapoja.

Sitten sanotaan että täällä on "pari jotka ovat jo nousseet ylös". En tiedä mitä sillä tarkoitetaan. Onko tarkoitus että he kuuluvat kapitalistiluokkaan? Täällä ei ole yhtään farmaria kenellä olisi niin paljon kapitaalia (pääomaa) että sen avulla olisi mahdollista riistää työläisiä, mutta on useampia "jappareita", jotka ilman pääomaa koettavat nousta työläisten työntuloksia riistämään, olemalla välikäsinä pääoman omistajille. Taas sitten se että "workerspaartylaisia" on täällä vaan neljä henkeä, ei ole virallinen tilasto. Täällä ei ole sen paremmin toiminnassa Workers Partya kuin I. W. W. liittoakaan, mutta on täälläkin kommunistisella liikkeellä jonkun verran maaperää ja tulevaisuus on lupaava. Lehtiämme leviää enempi kuin vanhoillisia ja i. w. w:läisiä lehtiä yhteensä. Tosin on täälläkin niitä, joiden nautinto on lukea valheellisia porvarilehdistä lainattuja parjauskirjeitä kommunistisesta työväenliikkeestä ja etenkin Neuvosto-Venäjästä. He tietenkin tilaavat silloin Industrialistin, sillä se nostaa heidän "ihanteitaan" ja tyydyttää heidän nautinnoitaan.

Mitä tulee siihen että tänne olisi meikäläisten taholta koetettu perustaa "suurta seuraa" se on leikkiä. Kuinka tänne voi perustaa vähistä ihmisistä "suurta seuraa"? Täällähän on vielä kovasti vähän asukkaita joten niistä ei tule "suurta seuraa" vaikka ne kaikki kuuluisivat yhteen. Meikäläiset viime kesänä olisi halunneet keskustella ja haluamme koska vaan touhuksi pannaan siitä kysymyksestä, että koska mekin kuulumme sorrettuun luokkaan niin miksi emme järjesty. Me olemme valmiit keskustelemaan kaikkien sorrettujen työläisten kanssa. Annamme arvon toistenkin mielipiteille, jos ne sen ansaitsevat. Toivomme olisi, että uskaltaisitte edes keskustella kanssamme järjestäytymisen tarpeellisuudesta.

Me työläiset täälläkin Wabosissa voisimme kehittää paljon itseämme järjestäytymällä yhteen, ja kartuttamalla tietojamme lukemisen ja keskustelujen avulla. Meillähän on suuret velvollisuudet. Lastemme kasvattajana meidän tulisi hankkia itsellemme tietoja kaikelta alalta, että me voisimme kasvattaa heistä rohkeita ja toimeliaita ihmisiä, että he olisivat kykeneviä viemään voittoon sen vapaustaistelun, mitä käydään köyhien ja rikkaiden välillä. Ei riitä se, että kehutaan olevamme jonkun liiton kannattajia, vaan ei kumminkaan tiedetä koko liitosta muuta kuin nimi. — Pois kaikki turhat kehumiset ja rakentakaamme jotakin yhteistä. Käsikädessä toimien me olemme voimakkaat.

Siis vielä lopuksi pyydän, että järjestäkäämme tilaisuuksia, missä voidaan keskustella kaikista niistä kysymyksistä, jotka koskevat järjestäytymistä luokkataisteluun. Älkää peljätkö sillä asia on yhteinen. Olkaa rohkeita ja sanokaa mielipiteenne. Ei me kommunistipuolueeseen kuuluvat (joita on joku täälläkin) pelkää keskustelua järjestäytymisestä. Saatte vapaasti tuoda ilmi omat teorianne ja jos ne huomataan paremmiksi kuin kommunistiset käsitteet, niin ne hyväksymme mekin. Mutta ainoastaan tutkien ja käytännöllisen kokemuksen valossa selitettynä. Me emme ole utopisteja. Toveruudella

Tom Holm.

LONG LAKE, ONT.

Huhtikuun 5 päivänä pidetyssä osaston kokouksessa yhtyi osastomme jäseniksi Alma ja Alex Luoma. Keräyslista Ida Aallon hyväksi otettiin huomioon. Kerääjäksi valittiin Mrs. Tilda Virtanen.

Piirin agitatsionirahaston kartuttamiseksi pidettyjen iltamain tulot on päätetty lähettää ensi tilassa määräpaikkaan.

Katsottiin parhaaksi luovuttaa osaston kassasta $10.00 Nova Scotian lakkolaisten avustamiseksi, koska haalimme ovat niin huonojen kelien takia kiinni vappujuhliin saakka.

Mainitsen tässä niistä vappujuhlista. Niitä täällä meidän farmikylässämme juhlitaan kaikella voimalla, mutta ainoastaan illalla. Kuuluu olevan 3-näytöksinen huvinäytelmä harjoiteltavana. Siellä sitten nähdään se "Salainen säiliö", joka kuuluu olevan sen kappaleen nimi.

Kaikki ravintolaan kykenevät henkilöt käykää katsomassa onko niin menne piirretty haalimme seinään. Sieltä näette koska aikanne on tullut. Silloin jokainen saa oman paikkansa ja tietysti täyttää velvollisuutensa. Olkoon näillä sanoilla kaikille selvä tämä asia.

Pyydämme kaikkia osaston jäseniä saapumaan ensi työkokoukseen siis ensiminnen pyhä toukokuuta taikka toisin sanoen 3 päivä toukokuuta. Silloin on tärkeät asiat kyseessä, esim. rahan luovutus aidan laittoa ja tontin korjausta varten y.m.

Ja nyt teille viinatrokarit, sen iloliemen kauppaajat, sanon näin: pysytelkää kesän tullessa poissa täältä meidän kulmalta välttääksenne pahempia seurauksia.

Farmarin muija.

FINLAND, ONT.

K. P. S. J. osaston kokouksessa t.k. 5 päivänä oli esillä seuraavia asioita: keskusteltiin Nova Scotian lakkolaisten avustuskysymyksestä ja päätökseksi tuli että avustetaan osaston kassasta 30 dollaria lakkolaisten avustamiseksi; ja jos lakko edelleen jatkuu niin koetetaan saada lisää avustusta tuonnempana, sillä he ovat todellisen avun tarpeessa. Heidän taistelunsa on meidän kaikkien työläisten yhteistä taistelua, näin ollen meidän kaikkien tällä mantereella olevien työläisten on annettava tukemme heidän taistelulleen ja ojennettava auttava kätemme heitä kohti.

Keräyslistoja joita oli tullut taas osastollemme, ei voitu ottaa tällä kertaa huomioon, sillä katsottiin Nova Scotian lakkolaisten olevan suuremmassa avuntarpeessa ja päätettiin antaa heille niin paljon kuin meidän vähät varamme myöten antavat.

Beaver Laken asiasta keskusteltaissa ei voitu tehdä minkäänlaista päätöstä, vaan jätettiin se sikseen hyväksyen keskusviraston menettelyn.

Keräyslistat, jotka olivat aikaisemmin tulleet, tilitettiin ja lähetettiin määräpaikkaansa. Lista Ida Aallon hyväksi tuotti $8.25 ja lista Bruce Minen osaston [illegible] rahaston kartuttamiseksi $4.20.

Ompeluseuran iltamat, jotka vietettiin maaliskuun 28 päivänä, onnistuivat yli toiveitten. Yleisö antoi kannatuksensa, saapuen runsaslukuisena tilaisuuteen, joten niistä muodostui hauska illanvietto. Puhdas tulo tästä illanvietosta oli $58.90, joka on kiitettävä saavutus paikkakuntaan nähden.

Ilmat ovat olleet paikkakunnallamme kerrassaan kauniit. Näyttää kuinka kesä olisi tullut yhtäkkiä, sillä lumi meni pois muutamassa päivässä, eikä näytä että enää tänä keväänä lunta tuleekaan niin kuin muina keväinä on tehnyt. — Maamies saa taas alkaa hänelle kuuluvan ammattinsa, toivomuksella saada taas kasvatetuksi tarpeitaan tulevan talven varalta.

A. P.

VERMILION RIVER, ONT.

Lunta satoi t.k. 12 päivänä riskisti yhden jalan, joten onnistuimme koko hyvin iltamain pidossa, joista puhdas tulo oli $20.68 ja menee sanotut rahat Nova Scotian lakkolaisten hyväksi.

Toverimme Karl Armas Saxberg kuoli täällä t.k. 7 pnä keuhkotautiin. S. oli syntynyt 13 p. jouluk. 1898 ja oli viilari ammatiltaan, kotoisin Helsingistä ja oli jäsen K.P. Windsorin s. osastossa ja voimistelu- ja urheiluseurassa, joten taas menetimme yhden taistelutoverimme.

Osastomme päätti pitää kesäjuhlat kesäkuun 20—21 pnä, joista huvitoimikunta lähemmin ilmoittaa.

T. k. 19 päivänä pitäisi olla White Fishin ja Vermilion Riverin osastojen yhteinen kokous, jossa keskustellaan näiden kahden osaston yhdistämisestä. Mutta minä luulen että siitä tulee pannukakku, koska White Fishin osasto ei suvainnut viettää yhteisiä vappujuhlia kanssamme, vaikka lähettikin meille sellaisen ehdotuksen.

Uutistenkirjottaja.

WEBSTERS CORNERS, B. C.

Osastomme kokouksessa 5 päivänä huhtik. yksi tärkeimmistä kysymyksistä oli Nova Scotian lakkoavustus kysymys. Edellisessä kirjeessäni mainitsin jo ensimäisestä avustustoimenpiteestämme, ja nyt kokouksessa oltiin sitä mieltä, että piiritoimikuntamme luovuttaisi 100 dollaria yllämainittuun tarkoitukseen.

Keskusteltiin siitä, olisiko tarpeellista viettää tämän länsipiirin yhteiset kesäjuhlat kuten ennenkin, vaiko vain itsekukin osasto paikkakunnallaan. Päätökseksi tuli, että pidetään yhteiset kuten ennenkin, jos sen nimittäin muut länsipiirin osastot hyväksyvät, tai ottavat saman kannan kuin mekin. Yhteisten kesäjuhlien kannalla olemme siksi, että keräämällä kaikki voimamme yhteen tulemme onnistumaan paljon paremmin kuin paikkakunnittain. Siis yhteisesti toimien voimme tilaisuuteen hankkia paremman ja asianmukaisemman ohjelman; ja samalla se tulisi olemaan hauskempaa ja toveruushenkeä ylösrakentavampaa laatua yleensä. Asiaa edelleen kehittämään valittiin 5-henkinen toimikunta, joka tulee huolehtimaan siitä, että juhlille mennessä, jos ne vietettäväksi tulee, on mukanamme jotain muutakin eikä vain tyhjää. Toimikaa muillakin paikkakunnilla parhaanne mukaan yhteisten juhliemme onnistumiseksi.

Ne keräyslistat, joilla Ida Aallon hyväksi paikkakunnallamme on kerätty, palautettiin kokoukselle. Ja tuottivat ne:

Hilja Toikan lista	$ 5.75
Jenny Skytän lista	7.75
Yhteensä	$13.50

Ylläoleva summa lähetetään asianomaisen hyväksi heti. Kiitos avuliaisuudestanne.

Uuno Sulku, entinen osastomme jäsen, kuuluu olevan sairaana Vancouverin General sairaalassa. Kokouksessa valittiin toveri Airo pistäytymään Vancouverissa ottamassa selvää hänen tilanteestaan siellä.

Nuorisoliittomme voimistelijat, jotka maalisk. 28 p. toimeenpanemissaan iltamissa ensikerran johtajansa toveri John Wrenin johdolla esiintyivät rakentamalla pyramiideja jos minkälaisia, onnistuivat mielestäni hyvin, ottaen huomioon sen että harjoituksia on ollut vasta lyhemmän ajan. Näyttää että innostus on hyvä nuorisomme keskuudessa edelleenkin. Ja sitten kun on voimisteluun innostunut johtaja, niin teistä voi kehittyä hyviäkin voimistelijoita ajan kuluessa.

Vesipoika.

SOINTULA, B. C.

Osaston kokouksessa 5 päivä huhtikuuta oli esillä seuraavat asiat: Ida Aallon hyväksi keräyslistaa ei voitu ottaa huomioon siksi kun juuri oli aikona yksityistä laatua olevat listat.

Sitte luettiin kirje piirijärjestöltä. Siitä ei keskusteltu muusta kuin kesäjuhlakysymyksestä ja päätettiin ettei meidän osastomme syrjäisen asemansa tähden voi ottaa osaa niihin, vaan saavat Vancouverin ympärillä olevat osastot tehdä parhaansa siinä asiassa.

Ensin lauantaina pidettävien iltamien tulot päätettiin luovuttaa Nova Scotian lakkolaisten hyväksi. — Valittiin vappujuhlakomitea.

Sitte taasen tuli esille se vanha kysymys haalilla juopottelusta. Minä tällä kertaa odotin tätä kysymystä tuotavan esille miestoverien taholta, kun heistä osa oli pukuhuoneessa näkemässä kaikki ne temput. Mutta eipäs. Nainen sen taaskin joutui alottamaan, huvitoimikuntamme vanhin naisjäsen, joka oli jo väsynyt juoppoja passaamaan. Viime syksynä kun tämä sama kysymys oli esillä, päätettiin rangaistustoimenpiteistä yhdessä kokouksessa ja toisessa kauniisti purettiin, kun nuoriso niin vaati; ei edes muistutusta annettu. Silloin vanhemmat naiset erosivat huvitoimikunnasta ja heitä sitte koetettiin viinan puolustajain taholta natkutella. Mutta ei se ole ollut pahaksi meille laisinkaan. Päinvastoin. Se on opettanut erottamaan asian ja ihmisen heikkoudet ja yhä enemmän kiinnittänyt mieltä kasvatuskysymykseen ja siihen vaaraan mikä yli maailman näyttää olevan työläisillä tuossa viinakysymyksessä ja kaikessa loassa, millä kapitalistinen maailman järjestys on liittoutunut turmelemaan poikiamme, että ei meillä olisi voimaa eikä järkeä nousta taistelemaan sitä vastaan. Mutta meidän äitien ei ainakaan auta säikähtää sitä, vaikka meillä olisikin persoonallisesti mielipahaa ajaessamme tätä asiaa, vaan rohkeasti käydä taisteluun kaikkialla, ei ainoastaan Sointulassa, tätä pahetta vastaan ja samalla kasvattaa itseämme, että voimme sen tehdä oikealla tavalla.

Nyt meidän osasto taas päätti rangaista niitä, jotka pukuhuoneet likasivat sillä, että 3 henkilöä ei saa tulla haalille tämän vuoden kuluessa. En halua julkaista nimiä. Eikö ole jo kylliksi rangaistusta nuorille miehille kun se paikkakunnalla tiedetään, ja näin päätettiin toimia edelleen jos kuka jatkaa tätä huonoa käytöstä. Järjestysmiehiä lisättiin ja velvoitettiin myös olemaan läsnä tanssitilaisuuksissa ja jokainen osaston jäsen on velvollinen auttamaan järjestysmiehiä tarvittaissa. Niin se nyt päätettiin, jos ei taasen peruuteta. Ja aika meni niin pitkälle tässä kysymyksessä, että periaatteellisista kysymyksistä ei ehditty keskustelemaan laisinkaan niinkuin on tapana kokouksen loputtua. —

Kirjeenvaihtaja.

Ryhmä- ja itseopiskelun välttämättömyys nuorisoliikkeessä

Erään työtätekevän luokan taistelurintaman iskujoukoista muodostavat elämän intoa ja taisteluhalua uhkuvat nuoret proletaarit, joitten elämä päivästä toiseen ja vuodesta vuoteen on yhtä karua, raskasta kamppailua olemassaolostaan. Heissä, jotka tehtaissa ja työpajoissa, pelloilla ja navetoissa yhteiskunnan loisille tuhansia ja miljoonia kokoavat, heissä on herännyt vapauden kaipuu ja samalla myöskin tietoisuuteen pyrkimisen halu. Heistä tietoisimmat, ajatuskykyisimmät ovat yhdistyneet toimiakseen yhteisesti, sillä elämän ankarassa koulussa ovat he tulleet huomaamaan, ettei yksilöllisellä taistelulla ole minkäänlaista pysyvää merkitystä nykyisen järjestelmän vallitessa. Siksi he ovat yhdistyneet yhteisvoimin ja ymmärryksin taistelemaan ja toinen toisilleen selittämään niitä ihmiselämälle välttämättömiä kysymyksiä, jotka avartavat meidän näköalojamme luontoon, joka on muodostanut meidät, ja yhteiskuntaan, jossa elämme. Meille onkin varsin tärkeää tuntea ihmiselämän välttämättömät edellytykset.

Jos kaikilla ihmisillä olisi oikea kuva maailman kaikkeudesta, he olisivat tietoisia maapallon asemasta, maapallon, joka lukemattomien muiden taivaankappalten mukana kiertää määrättyä rataansa äärettömässä avaruudessa, jossa meidän aurinkomme lisäksi on lukematon joukko muita aurinkoja määrättyine kiertoplaneetteineen. Jos he olisivat tästä tietoisia, eivät he uskoisi sellaisia jaaritteluja, että maan alla on helvetti ja perkeleitä ja että tuolla ylhäällä avaruudessa on taivas, jossa on kaikkivaltias jumala, joka hallitsee ja määrää maailman asiat niin tarkkaan, "ettei hiuskarvaakaan ihmisen päästä putoa ilman hänen tahtoaan". Nykyaikainen tiede vapauttaa meidät tällaisilta luulotelluilta kauhuilta, jotka proletariaatin tietoisin osa on jo työntänyt kauaksi luo'aan. Luonnon tutkimuksista saamme nykyisen tieteen välityksellä sanomattoman paljon oikeita tietoja, jotka suuressa määrin rauhoittavat meidän epätietoista ja levotonta sielunelämäämme.

Ihmisolemuksen kehityksen tunteminen ei ole myöskään vähemmän tärkeää. Seuraamalla jonkun tieteellisen teoksen avulla ihmisen kehitystä siitä ajankohdasta alkaen, jolloin hän eli villinä ja alastomana, aseenaan kiviaseet ja nuolet, meidän päiviimme asti, nykyiseen sähkön aikakauteen, olemme kutakuinkin päässeet selville ihmisrodun ihmeellisestä kehityksen kulusta.

Sanalla sanoen opiskelu niin yhdestä kuin toisestakin kysymyksestä on nykyajan työväenluokalle tärkeää, ihan välttämätöntäkin. Tutkistelemalla, miten tämä vallitseva kapitalistinen, riistoon ja sortoon perustuva yhteiskunta on muodostunut ja kehittynyt, on meidän helpompi löytää oikeat ja tepsivämmät keinot siitä päästäksemme.

Porvaristo pappeineen, kirkkoineen, kouluineen y.m. opettaa ja koettaa tehdä meille uskottavaksi raamatun satuja maailman luomisesta, taivaista ja helveteistä. Koettavat uskotella, että kärsimys on ylevää, että kansain on kärsittävä tässä elämässä saavuttaakseen onnen haudantakaisessa. Tällä tavoin on kansat saatu kärsivällisesti alistumaan kaikkeen sortoon ja vääryyteen. Mutta me emme saa kuunnella enää näiden porvariston palkkapaimenten jaarituksia kärsimysopista ja haudantakaisen elämän onnesta. Meidän vaistomme, meidän koko olemassaolomme kehoittelee meitä etsimään onnea maan päällä. Mutta täältäkään me emme sitä nykyisen vääryyteen ja riistoon perustuvan yhteiskunnan aikana löydä.

Ehtona tämän onnellisemman tulevaisuuden saavuttamiseen on, että me tulemme tuntemaan oman voimamme ja ymmärtämään oman tahtomme, jotta voisimme toteuttaa järkeä ja oikeutta maailmassa. Olemmehan viime aikoina nähneet, että nykyinen yhteiskunta ja sen johtajat ovat kykenemättömät turvaamaan meille oikeutta, eivätkä he siihen pyrikään. Hulluudessaan, luokkakoston sokaisemina, ovat he antaneet oikeuskäsitteilleen kuolettavan iskun.

Meidän tehtävänämme on, opiskelun ja toiminnan kautta kehittää joukkoamme kykeneväksi rakentamaan oikeudenmukaista, kehityksen vaatimuksia vastaavaa yhteiskuntaa.

Leks L.

Pikkujuttuja

YRITTIVÄT PUNAISEN MEREN IHMETTÄ — EPÄONNISTUIVAT

Lontoo. — Tänne tulleen kaapelisanoman mukaan on 50 kristittyä tsulukafferilaista menettänyt henkensä yrittäessään uudistaa Mooseksen tekemää ihmettä Punaisella merellä. Tulvat ovat muuttaneet Tsulumaan laajaksi suoalueeksi, hävittäneet tiet ja peittäneet rautatiet. Nuo 50 miestä olivat tulossa hartauskokouksesta, ja saapuivat leveän rotkon reunalle, jonka tulva oli muuttanut hurjaksi koskeksi. Päätettyään kahlata sen poikki, he lankesivat polvilleen ja rukoilivat. Senjälkeen heidän johtajansa löi veteen rautaisella sauvalla, käskien veden vieriä takasinpäin ja laskea heidät menemään. Joukko ryntäsi suin päin koskeen, ja sinne jäivät kaikki.

KOIVET JA AIVOT.

Chicago. — Chicagon yliopiston sielutieteilijä toht. W. H. Sheldon on ottanut vastatakseen kysymykseen, missä suhteessa koipien pituus on aivojen tehokkuuteen. Onko pitkäkoipisella punatukkaisella miehellä paremmat aivot kuin lyhytsäärisellä vaaleatukkaisella? Columbia yliopiston professori Naccarati on esittänyt sellaisen teorian, että pitkäkoipisilla miehillä yleensä on parhaimmat aivot. Tohtori Sheldon myöntää tätä väitettä voitavan tukea eräillä tieteellisillä seikoilla, mutta hän aikoo hankkia asian ratkaisemiseksi "inhimillistä ainehistoa": mitata 400 Chicagon yliopistossa opiskelevaa miestä, sitte luokitella heidän henkiset kykynsä ja vertailla ruumiin mittaukset henkisten kykyjen mittauksen tuloksiin. — Professoreilla on professorien hommat!

GOLF-VIRTA MUUTTANUT SUUNTAANSA

Sydney, N. S. — Viime vuonna Sydney Post lehti julkasi erään newfoundlandilaisen merikapteenin jutustelun siitä, että Golf-virta hänen havaintojensa mukaan oli muuttanut suuntaansa Nova Scotian ilmastolle edullisemmaksi. Sentakia hän sanoi täst'edes, niinkauan kuin Golf-virta pysyy uudessa suunnassaan, talvet tulevan olemaan leutoja ja lyhyitä Nova Scotiassa ja yleensä itä-Canadassa. Tuo ennustus luettiin, niinkuin semmoiset ennustukset tavallisesti luetaan, sillä ajatuksella, että "hyvä olisi, jos tuo pitäisi paikkansa, mutta sitä se ei tee".

Nyt Cape Bretonissa ja muuallakin Nova Scotiassa haluttaisiin tavata tuota kapteenia, kiinnittää mitali hänen rintaansa, maalauttaa hänen kuvansa maineen temppeliin ja antaa hänelle kaikki ne merenkulkuoikeudet mitä hän ikänä suostuisi vastaanottamaan.

Tammikuun lopusta lähtien on Cape Bretonissa vallinnut mitä ihanteellisin kevätsää. Jää ja lumi hävisivät paljoa ennen aikaansa, ja talven valta murtui alkuunsa. Cape Breton on ilakoinut päivänpaiteessa melkein yhteen mittaan koko helmi- ja maaliskuun. Samat kauniit ilmat ja keväinen tunnelma ovat vallinneet, pienillä poikkeuksilla, läpeensä kaikissa merenrannikko-maakunnissa.

"Kevät on tullut — ilmat ovat tammikuussa alkaen olleet ihmeelliset — Cape Bretonissa on nautittu ihanimmasta maaliskuun ilmasta mitä vanhimmatkaan asukkaat koskaan muistavat olleen", sanoo Sydney Post, kuvaannollisesti taputtaessaan tuota newfoundlandilista ilmanennustajaa olkapäähän.

TAPPELU KRUUNUNPRINSSIN HÄÄLAHJASTA

Berliini. — Häälahjaksi Saksan silloisen kruununprinssin vihkiäisiin v. 1905 tilasivat Preussin kaupungit erikoisen mahtavan hopeaisen pöytäkaluston, jota asianomaiset eivät vieläkään ole saaneet haltuunsa. Kalusto oli niin paljotöinen ja monimutkaisilla koristuksilla varustettu, että sen valmistamiseen meni enemmän kuin kymmenen vuotta. Sen valmistuessa oltiin sodassa. Kruununprinssi oli rintamalla, ja hänen perheensä asui niin ahtaissa tiloissa, ettei kruununprinsessa ottanut tuota suurenmoista pöytäkalustoa luokseen, vaan tallensi sen erään saksalaisen pankin kassaholviin. Myöhemmin kun kruununprinsessa olisi halunnut ottaa tämän kallisarvoisen häälahjan haltuunsa, ei hänen onnistunut saada asianomaista lupaa sen poistamiseen pankin kassaholvista.

Nyt entinen kruununprinssi asustaa perheineen Ölsin linnassa, jossa on enemmän kuin puolisataa huonetta ja suuri juhlasali, missä yllellisiä pitoja pidetään niinkuin yksinvaltiuden loistavimpina päivinä. Kesäkuun 6 p:nä on pariskunnan 20:s hääpäivä, ja siihen tahtoisi kruununprinsessa nyt vihdoinkin saada tuon häälahjansa.

Kun asia tuli esille Berliinin kaupungin valtuustossa, koettivat oikeistolaiset puhua prinsessan puolesta, mutta vasemmistolaiset vaativat, että kalusto on luovutettava johonkin museoon. Lopulta kiihtyi keskustelu "käsin puhumiseksi", ja syntyi yleinen tappelu. Porvarilehtien kertomuksista päättäen eivät kommunistit liene erityisellä innolla ottaneet osaa käsirysyyn, vaan sitä paremmin kunnostautuneet "äänenkäytössä. Olivat huudelleet oikeistolaisille niin rumia haukkumanimiä, että enimmät näistä, korviaan pidellen, läksivät pois kokouksesta.

Enteistä päättäen siis saatanee Ölsin linnassa tulla toimeen vanhoilla pöytäkaluilla ainakin vielä tämän kerran.

JULMA KOHTALON OIKKU

Jonkun aikaa takaperin haki kööpenhaminalainen kauppias Hans Hansen avioeron vaimostaan. Tämä oli nimittäin ollut liian hyvissä väleissä erään heidän vuokralaisenaan asuvan kuskin kanssa.

Herra Hansen lähti matkoille, ja rouva muutti kuskinsa kanssa uuteen asuntoon.

Mutta aikojen kuluttua herra palasi takaisin Kööpenhaminaan. Hän pyysi erään ystävänsä hankkimaan hänelle kalustetun huoneen. Ja tämä hankki sen.

Hansen saapui uuteen asuntoonsa myöhänlaiseen yöllä, eikä sentähden tavannut emäntää. Mutta seuraavana päivänä, kun emäntä tuli tuomaan aamukahvia, sai Hansen hänet nähdä. Se oli hänen entinen rouvansa!

Sen vilkkaan keskustelun aikana, joka heidän välillään syntyi, tuli Hansenin seuraaja, se kuski, huoneeseen. Hänkin olisi mielellään ottanut osaa keskusteluun, mutta sai melkein heti Hanseniltä "mustat silmät".

Poliisioikeudessa sakotettiin Hansenia senjohdosta 100 kruunua.

Kuskille katsottiin olevan rangaistusta kylliksi, kun oli saanut paimennettavakseen niin huikentelevaisen rouvan.

MUSTAT LISÄÄNTYVÄT NOPEAMMIN KUIN VALKOISET

Montreal. — Georg Foster, joka viime talvena kävi canadalaisen kauppalähetystön johtajana Etelä-Afrikassa, puhui täkäläisessä Canadalaisessa klupissa tuolla matkalla saamistaan vaikutelmista.

Etelä-Afrikassa on ensinnäkin kaksi valkoista rotua, joiden väliset, takavuosien sotain kiihottamat vanhat etuluulot eivät vielä ole tyyten kadonneet. Yhdessäkin nämä rodut ovat liian heikot vastustamaan yhä paisuvaa "mustaa vaaraa", joka ne uhkaa hukuttaa ei ainoastaan paljoudellaan, vaan niillä moninaisilla taloudellisilla vaikeuksilla, mitkä johtuvat siitä, että erilaisella elintasolla olevat työläiset tulevat läheiseen kosketukseen toistensa kanssa.

Etelä-Afrikassa eivät brittiläisten ja hollantilaisperäisten "afrikanderien" välit ole läheskään eheät, vaikka valistuneimmat afrikanderit alkavat vähitellen tulla siihen vakaumukseen, että parasta on olla menneitä muistelematta ja yhdistää kaikki valkoisten voima mustaa vaaraa vastaan. Puhujan kertoman mukaan mustat jo nykyään ovat suurena enemmistönä, ja kun keskinäiset heimosodat eivät enää, niinkuin ennen, ole heidän luonnollisen lisääntymisensä vastapainona, heidän lukumääränsä lisääntyy paljoa nopeammin kuin valkoisten.

HYMYN HINTA $25,000

New York. — Hymyn hinnaksi on kaupungin ylioikeus arvioinut 25,000 dollaria. Kahdentoista vuoden ikäinen tyttö May Goldhaar oli menettänyt hymynsä, kun auto tyrkkäsi hänet kumoon, ja lautakunta tuomitsi auton omistajat maksamaan hänelle mainitun summan korvaukseksi "hymynsä menettämisestä".

Tapaturmassa tytöltä myös särkyi kalloluu, mutta se saatiin korjatuksi leikkauksella. Sensijaan tyttö sai kasvohalvauksen, joka teki hänen kasvonsa liikkumattomiksi. Hänen ennen nauravat silmänsä saivat tuijottavan ilmeen ja hänen huulensa jäivät vääristyneiksi.

"Minä en enää voi nauraa enkä itkeä", selitti May lautakunnalle, "mutta minun sisässäni käy kaikki niinkuin ennenkin".

SIIRTOLAISTEN SALAKULJETUSTA YHÄ JATKUU

Bridgeburg, Ont. — Yleisesti on luultu, että muukalaisten salakuljetus Niagaran lähettyvillä Canadasta Yhdysvaltoihin on kuivunut hyvin vähiin. Mutta nyt selittää Yhdysvaltain siirtolaistarkastaja Shurley Smith, jonka hoidossa ovat Black Rockin ja Buffalon siirtolaisasemat, että suuri määrä muukalaisperäisiä siirtolaisia edelleen pääsee "vuotamaan" Yhdysvaltoihin. Smith on saanut Washingtonista määräyksen asettaa lisää miehistöä vartioimaan Niagaran rajaseutua. Hän sanoi viipymättä ryhdyttävän tehokkaasti ahdistamaan salakuljettajia.

"Senjohdosta, että viimeisten kuuden kuukauden ajalla on useita salakuljettajia saatu kiinni," sanoi tarkastaja Smith, "näyttää kuljetusmaksua korotetun, ja siitä taas on seurauksena, että salakuljettajat antautuvat vaarallisempiin yrityksiin kuin ennen. Mutta me olemme päättäneet tehdä tästä liikkeestä lopun, kuinka ankaroita toimenpiteitä se vaatineekin".

TUNSI VÄKENSÄ

Saksan ns. seitsenvuotisen sodan aikana tuli muuan talonpoika valittamaan erään preussilaisen rykmentin everstille, että hänen sotamiehensä olivat hyökänneet hänen kimppuunsa ja ryöstäneet hänet putipuhtaaksi.

"Mitä ne sinulta veivät?" kysyi eversti.

"Minun rahani veivät," vastasi talonpoika, "sekä takkini, housuni ja kenkäni".

"Sitte ne ovat olleet niitä kirottuja itävaltalaisia", vakuutti eversti. "Minun preussilaiseni olisivat ottaneet sinulta paitasikin".

Rahaa Suomeen

Kurssi

Smk. 39.10

Dollarista

LÄHETYSKULUT:

40c lähetyksistä alle $30.00, 50c lähetyksistä $30—$59.99 asti, 75c lähetyksistä $60.00—$99.99 ja $1.00 kaikilta $100.00 taikka sitä suuremmilta lähetyksiltä. Sähkösanomalähetyksille on kulut $3.50.

Torontossa ottaa rahavälityksiä vastaan S. G. NEIL, 957 Broadview Ave.

Sudburyssa ja ympäristöllä asuvat voivat käydä Vapauden konttorissa tiedustamassa erikoiskurssia.

Laivapilettejä myydään. Tiedustakaa pilettiasioita.

VAPAUS

Box 69. —— Sudbury, Ont.

Eri paikkakuntain ilmotuksia

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samallaisena, 2 senttiä sana ja niillä, joiden ilmotus on jatkuvasti samallaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURYN ILMOTUKSIA:

Skandinavian Health Home. Hieromalaitos, Copper Cliff Road, Proctorin haussi. Parannettu paljon vaikeita tauteja. Huom.! Tilaa sisäpotilaille. — 10 vuoden kokemus.
Ida ja Otto Ylönen.
Phone 1031. Box 1111, Sudbury, Ontario.

Teen kaikkea suutarin ammattiin kuuluvaa työtä, 29 Durham St.— P. O. Box 778. Sudbury. Telephone 1892. E. HILLMAN.

Sudbury Baking Co. suosittelee tuotteitaan. 27 Durham St., Box 429, Sudbury. Tel. 1854.

Luontainen hoitaja ja hieroja ottaa vastaan potilaita 22 Monk St. Sudbury Starin vieressä (räätäli Nurmisen yläkerrassa), Box 1908. Telephone 1696. Miss Taimi Valo.

PORT ARTHUR, ONT.

Kelloseppä. Kaikkia kello- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni. Myöskin uusia kelloja myytävänä. I. S. Salo, 192 South Algoma St., Port Arthur.

Autonajuri Hj. Saari tavattavissa päivisin ja öin. Asunto 94 Ontario St., Port Arthur, Puhelin 2779 N.

FORT WILLIAM, ONT.

C. A. Stenback, välittää ostajille ensiluokan lihaa, palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742. 607 Simpson St., Fort William, Ont.

Kotileipomo valmistaa parhaimmat leipomotuotteet. Huolellisia koti- sekä ulkolähetysliike kaikkiin kaupungeissa. Home Bakery Co. 740 Simpson St. Fort William, Ont. Puhelin 1838.

Paunsahauta tekee T. Soini 187 Robertson St., Fort William, Ont. Puhelin 3495 S.

Räätäliliikkeeni sijaitsee 631 Simpson St. (vastapäätä poikataloa). Suuri varasto kankaita ja työ taataan. Simpson Taylor. Puhelin 1185 S. Matti Maine.

TIMMINS, ONT.

E. Jusellin ja Akan makeismyymälä on 58—4th Ave., Timmins.

Teen parturintyötä palloruumassa, 46—4th Ave., J. Oksanen.

Hieroja ja luonnonparantaja Mrs. A. Elliot ottaa vastaan potilaita 61—4 Ave. Box 914.

Halutaan tietää

Missä olette Mrs. Elli ja Arvo Vuorinen. Jos ette 14 vuorokauden kuluessa tee selvää kanssani, niin tulen toimimaan viranomaisten avustamana. Ottakaapa tämä aikanaan huomioon ennen kun on myöhäistä. Jos joku näiden henkilöiden olinpaikan tietää, tekisi hyvin sitä minulle ilmottamalla.
E. Lyyli Peltonen.
89 Raymo Road, Ford City, Ont.

Haluaisin saada tietää missä on Samuel Elo? kotoisin Kurikasta, Vaasan läänistä. Oleppa hyvä ja kirjoita. Asian tiedät. Osoitteeni on Mr. Kalle Hakala, Bestel, Ont., Canada.

Missä on tuttavani Juho Koskela tai Rahkola, kotoisin Alavudelta, Vaasan läänistä. Tuttavasi Heikki Ahola haluaa tietoja, tai jos joku muu voi hänestä tiedottaa osotteella Heikki Ahola. Quimet P. O., Ancliff, Ontario.

Suomen Konsulivirasiton

osoite Canadassa on CONSULATE OF FINLAND, 518 St. Catharine St., W. Montreal. Tämän lisäksi on varakonsulinvirastoja: Port Arthurissa (188 Lorne St.), Vancouverissa (602 Hastings St., W.), Torontossa (319 Bay St.) ja St. Johnsissa, N. B., (C. P. R. Steamship Ass. Agent). Passiasioissa on käytännöllisintä kääntyä suoraan Montrealin konsulinvirastoon puoleen tai Port Arthurin varakonsulinvirastoon.

UUDISTAKAA TILAUKSENNE!

Sudbury-ympäristö

Soittokunnan harjotukset sunnuntai-aamulla kello 10:ltä.

Orkesterin harjotukset sunnuntaina kello kolme iltapäivällä. Uusia kappaleita harjotellaan.

Löytölapsi näytelmästä harjotukset sunnuntaina kello 5 iltapäivällä. Näytelmä esitetään seuraavana lauantaina, joten kaikkien on ehdottomasti saavuttava.

Huomautamme vielä yleisöä, että "Määränpäässä" näytellään tänäiltana, alkaen kello puoli 9. Pääsyliput olisi parasta ostaa etukäteen. Niitä on saatavana entisistä paikoista. Kappaletta ei esitetä muuta kuin tämän kerran. Siis lauantaina tavataan.

Suuret sisäurheilukilpailut. Täkäläinen v.- ja u.-seura Kisa toimeenpanee ensi torstaina 23 p. t.k. Canadan mestaruuskilpailut vauhdittomissa hypyissä. Osanottajia tulee vierailta paikkakunnilta. Mestaruudesta tulee kova ottelu koskapa viimevuotinen mestari Sula on kotosalla. Mutta Järvi Jussi ja muualta saapuvat "tuntemattomat suuruudet" panevat hänet ahtaalle, joten mestaruuden voittamisesta ei voi mitään varmaa sanoa, mutta kun tulette katsomaan niin näette.
Tanssia kaupan päälle.

Viime maanantaina karkasi Burwashin vankifarmilta eräs Gapson niminen englantilainen, joka oli mainitussa laitoksessa suorittamassa kolmesta kahteentoista kuukauteen kestävää vankilarangaistustaan, jonka hän oli saanut tekemästään väärennyksestä. Mutta lyhyeen loppui vapaalla jalalla olo, sillä jo kolmen tunnin kuluttua sai vartija Mc-Meekin karkulaisen kiinni.
Keskiviikkoaamulla oli Gapson täkäläisen poliisituomarin kuulustelTavana, joka mätkäsi hänelle kahden vuoden tuomion, joka tulee suoritettavaksi Portsmouth-kuritushuoneessa Kingstonissa. Tuomionsa loppuun suoritettuaan karkotettanee Gapson syntymämaahansa.

Seurakunta lisääntyy. Kaupunginkirjuri Rossin keräämän tilaston mukaan on Sudburyn väkiluku lisääntynyt viime maaliskuun aikana 25 hengellä; syntyneitä mainitulla ajalla ollen 38 ja kuolleita 13.

Amerikan Suomalaisia. Tässä Sudburyn ympäristöilläkin on mahdollisesti noin 2,500—3,000 suomalaista. Heitä kyllä voidaan hyvällä syyllä sanoa Canadan suomalaisiksi, sillä viimeaikoina ovat yhdysvaltalaiset jo niin täydelleen monopolisoineet A m e r i k a-nimen omakseen, että sillä tuskin enään muuta käsitetäänkään kuin Yhdysvaltoja, vaikka tämän koko manteren nimenä on Amerika. Asiaa tarkemmin analysoitua voimme hyvällä syyllä sanoa joko Canadan tai Amerikan suomalaisiksi itseämme, ja olemme kummassakin tapauksessa oikeassa.
Aivan äskettäin on tuolla Yhdysvaltain puolella ilmestynyt uusi kirja, jonka nimi on Amerikan Suomalaisia. Sen on kirjottanut Kalle Rissanen. Kirjassa kuvataan siirtokansamme elämänvaiheita täällä Amerikassa kerrassaan mestarin tavalla. Kirjan lukee pitemmän aikaa Amerikassa ollut suomalainen työläinen suurella nautinnolla. Vastamaahantulleille on se sekä mielenkiintoinen, että opettava.
Kirjaa on saatavana Vapauden kirjakaupasta. Sen hinta on ainoastaan 60 senttiä. Rientäkää ostamaan se itsellenne, ennenkuin painos on loppuunmyyty. Parempaan paikkaan ette voi 60 senttiä koskaan sijottaa.

Temiskamingin piirissä on Nipissing Central Ry:n varrella sijaitsevalla Crown Reserve-kaivoksella avattu uusi postitoimisto viime maaliskuun 30 p:nä, nimellä CROWN CITY. Uusi toimisto on kahden mailin päässä Larder Laken postitoimistosta.
Samaten on samalla alueella sijaitsevalla Argonaut Gold Minella vattu uusi postitoimisto viime kuun 18 p:nä, nimellä ARGONAUT.

YLEISIÄ UUTISIA

Canadan ranskalaiset varmoja isännyydestään

Lontoo. — Täällä käymässä oleva Quebecin kunnallisvelkakorporatsionin esimies Rene Dupont on sanomalehti-haastattelussa vakuuttanut, että muutamien vuosien kuluttua tulevat ranskalais-canadalaiset isännöimään Canadassa.

"Viime vuosien aikana ovat erinäiset seikat tehneet Montrealin ja Quebecin paljoa tärkeämmiksi Dominion keskuksiksi kuin mitkään muut kaupungit ovat," hän selitti. "Ranskankieli leviää hämmästyttävällä nopeudella, se jo ulottaa tuntosarvensa niin kauas kuin Tyynenmeren rannikolle saakka. Se seikka, että Quebecin maakunta on aina märkä maakunta, on lisännyt sen varallisuutta suhteellisesti paljoa suuremmaksi kuin mitä sen asutusala edellyttäisi, ja Quebec on nyt brittiläisen Pohjois-Amerikan vail utusvaltaisin kaupunki".

Samalla kun englanninkielisten perheitten lukumäärä Montrealissa vähenee, on ranskankielisen väestön syntyneisyysmäärä siinä kaupungissa kasvanut kolmenkertaiseksi, ja ranskalaisuus alkaa tuntua kaikkialla Quebecistä Vancouveriin asti.

"Winnipegissä on lukuisa ranskalais-canadalainen siirtokunta, samoin Vancouverissa, ja jotkut osat pohjois-Ontariota alkavat olla melkeinpä enemmän ranskalaisia kuin englanninkielisiä."

Muuten oli Dupont sitä mieltä, ettei Canadalla ollut pienintäkään halua erkaantua brittiläisestä vallanalaisuudesta. Europassa nykyään liikkuvat huhut siitä, että Canada muka pyrkii eroon emämaasta, ovat kaikkialla Canadassa synnyttäneet hämmästystä ja paheksumista. Siitä huolimatta hän korosti sitä mielipidettään, että ranskalaisten ja englantilaisten etujen sekä ranskan- ja englanninkielien välisessä taistelussa ranskalais-canadalaiset tulevat ajan pitkään pääsemään voitolle. "Ranskalais-canadalaisten voimakkuus perustuu siihen seikkaan, että jokainen ranskalais-canadalainen puhuu molempia kieliä, kun taas englanninkielinen väestö ei halua oppia ranskaa. Halliten molempia kieliä ja Quebecin maakunnan varallisuuden avulla ei mikään estä meitä pääsemästä voiton puolelle".

Tuollaisen pröystäilyn voi helposti ymmärtää, ottamalla huomioon, että mies nähtävästi on hankkimassa uutta lainaa muutenkin kyllin velkaiselle Quebecin kaupungille.

KELVOTTOMIA NEUVOSTOVIRKAILIJOITA VANGITTU

Baku, Aserbeidsan. — Nahitsevanin neuvostotasavallan korkeimpia virkamiehiä on tusinan verran vangittu tasavallan asioita tutkimaan asetetun erikoiskomitean tekemäin syytöksien johdosta. Mainittu tasavalta on Armenian ja Persian välissä ja liittyy Aserbeidsaniin. Komitean lausunnon mukaan on maan asioita hoidettu "mitä holtittomimmalla ja häpeällisimmällä tavalla". Talonpoikain ja työläisten kiusaksi on monelle tsaarihallituksen palveluksessa kunnostautuneelle venäläiselle annettu hyvätuloisia toimia hallituksessa. Vangittujen joukossa ovat raha-asiain, oikeusasiain, maanviljelys- ja sisäasiain komissaarit. Sitäpaitsi on määrätty vangittaviksi 25 entistä suurtilojen omistajaa, jotka ovat päässeet tärkeihin toimiin hallinnollisissa laitoksissa.

MYRKYTTÄJÄ-ÄITI

Gary, Ind. — Täältä on viety erääseen Chicagon sairaalaan David Cunningham niminen nuori mies, jonka havaittiin sairastuneen arsenikkimyrkytykseen. Asiaa tutkittaessa on saatu selville, että viisi saman perheen jäsentä on viimeisten kuuden vuoden ajalla kuollut samanlaista myrkytystä muistuttavalla tavalla. Ensimäiseksi kuoli perheen isä, sitte vanhin tytär, 19 vuotias, sitte vanhin poika, jonka olisi parin viikon kuluttua pitänyt mennä naimisiin. Senjälestä on kuollut vielä kaksi poikaa, ja nyt kolmas on kuoleman kielissä. Kaikki ovat olleet henkivakuutettuja, toiset 2,000, toiset 3,000 dollarista.

Talosta on löydetty suuret määrät arsenikkia, jota Mrs. Cunningham väittää käytetyn hedelmäpuitten ruiskuttamiseen. Vaimo on ollut omituisessa mielentilassa aina niistä ajoista asti, kun hänen miehensä kuoli, sanovat sukulaiset.

Nyt Mrs. Cunningham on vangittu, ja ruumiit aiotaan kaivaa tarkastettaviksi. Vankilassa on vaimo yrittänyt tehdä itsemurhan, mutta ei ole onnistunut.

Lapsista on muijalla jälellä ainoastaan yksi tytär.

TELEFOONITYTÖT PELASTANEET KURDILAISET SATIMESTA

Lontoo. — Turkin hallitus on määrännyt kaikki kristityt ja juutalaiset telefoonitytöt koko valtakunnassa erotettavaksi toimestaan. Tämä toimenpide johtuu siitä, että turkkilaisten ei onnistunut täydellisesti saartaa kurdilaisia, niinkuin olivat aikoneet, sitä syystä, sanotaan, kun ei-muhamettilaiset telefoonitytöt ilmaisivat sotilassalaisuuksia. Vaikeata lienee kyllä hesaada muhamettilaisia tyttöjä riittävästi opetetuksi puhenlitytöiksi.

Angoran hallitus on luvannut 1,000 Englannin punnan palkinnon Said Sheikin kiinniottamisesta elävänä ja 700 puntaa hänen kuolleesta ruumiistaan.

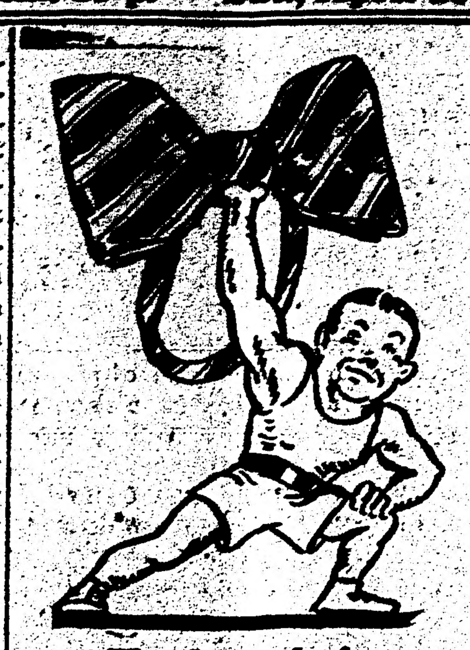

Kaulanauhoja

Voimaa on kuten kuvakin osottaa; mutta voimankin edessä myymämme kaulanauhat kestävät.

English Foulard
—ja—
Crepe nauhoja

sekä uusimpia malleja pitkiä kaulanauhoja aina varastossa. Uusi tavara tulee sisään kaksikertaa kuukaudessa.

Karl Lehto

MYYTÄVÄNÄ
useampia
hedelmäfarmeja

luonnonihanalla ja hedelmällisellä paikalla. Isompia ja pienempiä. Hyvät rakennukset. Hyvät tiet. Toisiin paikkoihin tulee sähkövalo. Koulut ja hyvät markettipaikat lähellä. Vaihdetaan myöskin kiinteimistöön edullisille paikoille. Hyvät maksuehdot. — Tarkemmat tiedot saatte kirjottamalla allaolevalla osotteella:

Alex Koskela,
Welland, R. R. 2., Ont., Canada.

Suomen Puolukoista

tulee herkullisen maukasta jälkiruokaa, marjapuuroa, puolukkahilloa y.m. halvemmalla kuin kuivatuista taikka kannutetuista hedelmistä.

Nämä Suomen puolukat ovat omassa väkevässä mehussaan, ilman vettä eli muita jatkoaineita.

Myydään loppuun alennushinnoilla:
100 paunan tynnöri, 10c lb. $10.00
50 paunan tynnöri, 12c lb. 6.00

Alkuperäisissä Suomen tammitynnöreissä noin 300 p., 9c pauna.

Sopivia jälleenmyyntiä varten, ravintoloihin poikataloihin ja kämpille.

Kun maksu seuraa tilausta lähetämme puolukat rahtivapaasti kaikkialle Canadassa. Tilatkaa heti ennenkuin varastomme loppuu. (Seuraava lähetys Suomesta voipi saapua vasta ensi joulukuussa.)

W. A. KYRÖ & CO.
34 Machar Ave. Port Arthur, Ont.

OLE VAROVAINEN KUUMEEN, VILUSTUKSEN TAI ESPANJAN TAUDIN JÄLKEEN

Jos tunnet itsesi heikolta, hermostuneelta tai lamaantuneelta, sinun pitäisi ottaa vaari varoituksesta

On olemassa uusi lääke, joka tekee ihmeitä tällaisissa tapauksissa. Jos lääkärisi ei ole sitä sinulle vielä määrännyt, mene apteekkiin ja hanki sitä pullollinen. Sen nimi on Nuga-Tone. Ota sitä ainoastaan muutaman päivän ja tulet ihmettelemään kuinka nopeasti aloitat saavuttamaan takaisin terveytesi ja voimakkuutesi. Lukijamme tulisi kiirehtiä hankkimaan itselleen tätä ihmeellistä lääkettä ja antaa sille koetuksen. He tulevat huomaamaan sen vaarattomaksi, mieluisaksi lääkkeeksi, joka rakentaa ruumista, lihaksia, verta ja hermostoa nopeasti. Se antaa mieluisan unen ja antaa pian hyvän ruokahalun, järjestää vatsan ja suoliston toimintaa. Nuga-Tonen valmistajat tietävät niin hyvin mitä se voi aikaan saada ja vaativat he kaikkia apteekkeja takaamaan sen tai palauttamaan rahanne, jos ette sattuisi olemaan sen tuloksiin tyytyväiset. Katsokaa takausta jokaisessa paketissa. Suositeltu ja taattu, myytävänä kaikissa apteekeissa.

NORTH CAFESSA

17 Lisgar St., saa mojakkaa ja aterioita suomalaiseen malliin. Hyvää kahvia ja leivoksia. Hilja Pulkki. Phone 1398. —— P. O. Box 1369.
Huom.! Pallonpelaajille työtä samassa paikassa.

16 KOMMUNISTIA VANGITTU BALFOURIN KUNNIAKSI

Lontoo. — Erääseen kyselyyn vastatessaan parlamentin alahuoneessa ilmotti siirtomaaviraston alisihteeri Ormsby-Gore, että jaarli Balfourin saapumispäivänä vangittiin Jaffassa 16 kommunistia, jotka olivat levittäneet ympäri kaupunkia sangen loukkaavia ja kiihottavia hyökkäyksiä loordi Balfouria vastaan. Ainoastaan Palestinan hallituksen pikainen toiminta ehkäisi vakavain mellakoitten puhkeamisen, kehui tuo konservatiivihallituksen virkailija.

Hammaslääkäri
Tohtori ELGIE

Huone 7, Clinic Blk.
McCartney'n ja Burke'n yläpuolella.
Victoria Av. ja Brodie St. kulmassa
FORT WILLIAM

Vastaanottotunnit: päivisin 9 a.p.—6 i.p. Iltasin: 7—9. Puhelin 1008 S.

Toimisto tyttö puhuu suomea ja englantia.

X-Ray kuvia hampaista otetaan.

HALUTAAN

hyvä siisti tyttö joka osaa keittää.
Mrs. Arvo Pelkola.
Puhelin 194, Copper Cliff, Ont.

Gin Pills'ejä

Munuaisvaivoihin

Kipu selässä ja lanteilla, päänkivistys, vaikea virtsanheitto ovat selviä merkkejä munuaistaudista. Ottakaa Gin Pills'ejä. 50c kaikissa apteekeissa ja lääkekaupoissa.

National Drug & Chemical Co., of Canada, Ltd.
Toronto, Canada.

Farmi myytävänä

Hyvä 161 eekkerin maitofarmi myytävänä Garsonin tien varrella, 2½ mailia Sudburysta. Hyvä paikka pitää maitotaloa. 20 lypsävää lehmää, 3 hevosta, kanoja, ankkoja y.m. siipikarjaa. Kaikki uudet tykalut. Parempia tietoja saa allekirjoittaneelta.
Mrs. Albert Whissell.
Box 96, Sudbury, Ont.

CANADIAN PACIFIC SAILINGS

ST. JOHNISTA, N. B.
Liverpoliin
Huhtik. 22 .... Montroyal

MONTREALISTA
Liverpoliin
Toukok. 1, Toukok. 29....Montcalm
Toukok. 8, Kesäk. 5........Montclare
Toukok. 15, Kesäk. 12........Montrose

Belfastiin—Glasgowiin
Huhtik. 30, Toukok. 28 ....Montreal
Toukok. 21, Kesäk. 18....Metagama

Cherbourgiin—Southamptoniin—Hamburgiin
Huhtik. 30, Toukok. 30....Marburn

Cherbourgiin—Southamptoniin—Antwerpeniin
Toukok. 5, Kesäk. 3 ....Minnedosa
Toukok. 20, Kesäk. 17........Melita

QUEBEGISTA
Liverpoliin
Toukok. 22, Kesäk. 19....Montroyal

Belfastiin—Glasgowiin
Toukok. 7, Kesäk. 4 ....Montlaurier

Cherbourgiin—Southamptoniin—Hamburgiin
Toukok. 13, Kesäk. 10
....................Empress of Scotland

Cherbourgiin—Southamptoniin
Touk.26, Kesä.30 Empress of France

Käy Pauillacissa eikä Cherbourgissa.
Lähtee New Yorkista.

Kysykää paikallisilta asiamiehiltä
L. O. TREMBLAY,
District Pass. Agent
North Bay

ERICK PIIRAISEN

Parturiliike—Tupakkakauppa ja Palloruuma sijaitsevat
57 Lang St. Cobalt, Ont., Can.

Liha- ja Ruokatavarakauppa

71 Cedar St. —— Sudbury, Ont.
Telephone 844. — Box 524.
NIEMI & VALKEAPÄÄ.

Farmi myytävänä

160 eekkeriä maata, 40 valmiiksi puhdistettua, hyvät asuinrakennukset sekä kaikki tarvittavat ulkohuoneet hyvässä kunnossa. Maa sijaitsee O'Connor Townshipissa.
Kysykää osotteella:
135 Banning St.,
Port Arthur, Ont.—Puhelin 2577 N.

John Palon

Miesten ja poikasten kenkä- ja vaatekauppa, jossa tullaan tarjoamaan hyvä tavara halvalla hinnalla, tavara ensiluokkaista. Käykää vertailemassa hintoja.

JOHN PALO
290 Bay St. Port Arthur, Ont.

Farmi myytävänä

160 eekkeriä maata, 17 eekkeriä valmiiksi kynnettyä, loppu metsää. Rakennukset: asuinrakennus 28x18, kaksikerroksinen, ensiluokkaisessa kunnossa, ulkohuoneet kaikki hyvässä kunnossa. — Paikka sijaitsee 28 mailia Arthurista Winnibegiin menevän tien varrella Conmee Townshipissa.

Hinnoista ynnä muista saa lähempiä tietoja
MATTI RANTA,
Mokoman P. O., Ont., via Port Arthur.

MAX GREENBURG

60—4th Ave. Balsam kadun kulmassa; Suomalaisen haalin vieressä.
ENSILUOKAN SUUTARILIIKE, KENKIÄ JA MYÖS KUMIKENKIÄ KORJATAAN.
TIMMINS ONTARIO.

Luettavaksi sairaille kansalaisille.

Sairastin reumatismia sekä luulin olevan keuhkotaudin. Olin juuri aikeissa lähteä Torontoon specialistin tutkittavaksi. Päätin kuitenkin ensin kuulla hiljan Suomesta tulleen luonnonlääkäri K. Kosmaksen mielipidettä asiassani. Suostuin käymään hänen hoidossaan joka päivä, sekä paranin lyhyessä ajassa terveeksi. Suositan toisiakin kansalaisia kivuissaan kääntymään yllämainitun luonnonlääkärin puoleen.
Merk. kiitollisuudella P. Hirvonen, Timmins, Ont.

KANSALAINEN. — Sinäkin paranet hoidossani kuten tämäkin mies. Ilman lääkkeitä ja leikkauksia, ei myöskään käytetä sydäntä tärisyttäviä kylmiä kylpyjä. Olen menestyksellä hoitanut selkä- ja vatsataudeissa, reumatismissa, sukupuolihäiriöissä, naisilla ja miehillä y.m. eri nimisissä taudeissa.

K. KOSMAS, Luonnonlääkäri.
23½ First Ave. — Box 518. — Timmins, Ont.

George T. Scroggie

Lakimies, asianajaja ja julkinen notario, Torontossa, Ont.
Konttori No. 53 Adelaide St. W. huone 130. Tel. Main 1236.

Jos haluatte

parasta saatavissa olevaa työtä soittakaa S. 302 eli N. 743.
THE BRILLIANT
Värjäys- ja puhdistusliike.
230 Simpson St. Fort William.
226½ Arthur St. Port Arthur.
Me olemme henkilöt palvelemaan henkilöitä.

MATKAILIJAKOTI

Siistejä huoneita saatavana.
EMIL JOHNSON
62 Edmond Lane
SUDBURY, ONTARIO
Lähellä C. N. R. asemaa
Telefooni 582

V. AHON

Parturiliike, Palloruuma ja TUPAKKAKAUPPA

Ruokaa ja huoneita saatavana samassa paikassa.
Mrs. A. KORHONEN,
78 Lang St., Cobalt, Ont.
Hinnat kohtuulliset.

Kulutusosuusruokala

tarjoaa ruokaa päivittäin ja aterioittain.
Suositellaan
TIMMINSIIN POIKATALO
59 Palsam St. Box 520
Timmins Ontario.

Yli Canadan ennestään tunnettu

Aaron Linder

Linderin valokuvaus-suurennus liikkeen edustaja Chicagosta, on saapunut taas tänne Yhdysvalloista ja ottaa vastaan suurennustilauksia kirjeellisesti ja paikallisesti. Työ taataan.

Aaron Linder,
Box 393. —— Port Arthur, Ont.

Valokuvaustyötä kaikesta lajista, suurennuksia ja raamia.

A. NIEMI,
Tähti kaupan yläkerrassa.
Tel. 499. — Box 2034. — Sudbury.

Parturiliikkeeni

sijaitsee
7 Durham St.
Sudbury, Ont
IVAR SALO.

Kelloseppä
A. Heiskanen
7 Durham St.
Sudbury, Ont

HAMMASLÄÄKÄRI
Tri Wood

Bank of Nova Scotia Bldg.
Täyttö-, päälystys- ja kultatyötä tehdään sekä ulosvetämistä.
Konttori puhelin 190
Asunto puhelin 1139.
Sudbury —— Ontario.

Copper Cliffilaiset

Pistäytykää puotiin jossa on kaikenlaista ensiluokan ruokatavaraa päivän halvimpiin hintoihin.

A. PELKOLA
7 Finland St. Phone 194

Canadian Baggage Transfer

Johtava kuorma-ajo komppania
Phone 259 34 Lorne Street
SUDBURY, ONT.
Auto Troki ja pitkänmatkan muut toajoa. — Huonekalu varastohuone ja puunmyynti paikka.
Auki yöllä ja päivällä

T:ri H. Quackenbush

Hammaslääkäri
107 Cuthbertson Blk.
FORT WILLIAM, ONTARIO
Auki iltasin sopimuksella
— Phone S. 2334 —

Autonajuriliike

Kuorma- ja matkustaja-auto on aina saatavana
Victor Olson — Ollikkala
— Puhelin 766 —
199 Secord St. Port Arthur, Ont.